

ProCredit Bank

**Objavlivanje podataka i informacija
ProCredit banke a.d. Beograd
za 2022. godinu**

Beograd, maj 2023

SADRŽAJ:

1. UVOD	3
2. POSLOVNO IME I SEDIŠTE BANKE	3
3. STRATEGIJA I POLITIKE ZA UPRAVLJANJE RIZICIMA	4
3.1. Strategija upravljanja rizicima	4
3.2. Dugoročni ciljevi Banke u upravljanju rizicima	13
3.3. Politike upravljanja rizicima	14
3.3.1. Politika upravljanja kreditnim rizikom	14
3.3.2. Politika upravljanja tržišnim rizicima	16
3.3.3. Politika upravljanja kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi	16
3.3.4. Politika upravljanja rizikom likvidnosti	17
3.3.5. Politika upravljanja operativnim rizikom	17
4. KAPITAL BANKE	18
5. KAPITALNI ZAHTEVI I ADEKVATNOST KAPITALA BANKE	19
6. PROCES INTERNE PROCENE ADEKVATNOSTI KAPITALA BANKE (ICAAP)	19
7. ZAŠTITNI SLOJEVI KAPITALA	21
8. IZLOŽENOSTI BANKE RIZICIMA I PRISTUPI ZA MERENJE, ODNOSNO PROCENU RIZIKA	21
8.1. Kreditni rizik i smanjenje vrednosti potraživanja	21
8.2. Tehnike ublažavanja kreditnog rizika	32
9. RIZIK DRUGE UGOVORNE STRANE	34
10. TRŽIŠNI RIZICI	35
11. OPERATIVNI RIZIK	35
12. KAMATNI RIZIK PO OSNOVU POZICIJA IZ BANKARSKE KNJIGE	35
13. IZLOŽENOSTI PO OSNOVU SEKJURITIZOVANIH POZICIJA	36
14. IZLOŽENOSTI PO OSNOVU VLASNIČKIH ULAGANJA U BANKARSKOJ KNJIZI ...	37
15. POKAZATELJ LEVERIDŽA	37
16. BANKARSKA GRUPA I ODNOS IZMEĐU MATIČNOG DRUŠTVA I PODREĐENIH DRUŠTAVA	37

1. UVOD

ProCredit Banka a.d. Beograd (u daljem tekstu: Banka) u skladu sa *Odlukom o objavljivanju podataka i informacija banke* („Službeni glasnik RS“ Br. 103/2016), u nastavku objavljuje Izveštaj za 2023. godinu i Prilog 1 (obrasci ПИ–КАП, ПИ–ФИКАП, ПИ–УПК, ПИ–АКБ, ПИ–ГР i ПИ–КЗС). Izveštaj zajedno sa relevantnim prilogom, objavljuje se na internet domenu Banke.

2. POSLOVNO IME I SEDIŠTE BANKE

<i>Naziv i sedište banke</i>	ProCredit Banka a.d. Beograd Bulevar Milutina Milankovića 17
<i>Vremenski period izveštavanja</i>	01.01.2022 – 31.12.2022
<i>Rukovodilac odgovoran za izradu i objavljivanje Izveštaja</i>	Vedrana Ulemek Šef službe za upravljanje rizicima
<i>Datum usvajanja izveštaja</i>	29.05.2023.

3. STRATEGIJA I POLITIKE ZA UPRAVLJANJE RIZICIMA

ProCredit Bank a.d Beograd (u daljem tekstu: Banka) je organizovala sistem upravljanja rizicima i sistem unutrašnjih kontrola u skladu sa Zakonom o bankama i ostalom relevantnom zakonskom regulativom, kao i efikasnu raspodelu dužnosti, ovlašćenja i odgovornosti pojedinaca, organa upravljanja, organizacionih delova banke, komisija i radnih grupa.

Sistem upravljanja rizicima na nivou Banke definisan je sledećim aktima:

- Strategija upravljanja rizicima;
- Strategija i Plan upravljanja kapitalom;
- Politike upravljanja rizicima;
- Ostalim aktima (pravila, metodologije, uputstva i slično).

Tokom 2022. godine Banka je vršila redovno usklađivanje svog poslovanja sa promenama u regulatornim okvirima koji se odnose na upravljanje rizicima, adekvatnost kapitala i interni model obračuna kapitalne adekvatnosti. Na ovaj način, obezbeđuje se da rizični profil Banke bude u skladu sa utvrđenom sklonošću ka rizicima definisanom u okviru Strategije banke za upravljanje rizicima.

3.1. Strategija upravljanja rizicima

Banka je uspostavila sveobuhvatan i pouzdan sistem upravljanja rizicima, koji omogućava da se upravljanja svim rizicima kojima je Banka izložena ili može biti izložena po osnovu svih poslovnih aktivnosti, koji je srazmeran prirodi, obimu i složenosti poslovanja Banke.

Uspostavljeni sistem upravljanja rizicima obezbeđuje da rizični profil bude u skladu sa utvrđenom sklonošću ka rizicima, odnosno rizičnom profilu Banke, i poslovnom politikom i strategijom Banke, koji se potvrđuje usvajanjem Izveštaja o usklađenosti sa apetitima rizika koji potvrđuje adekvatnost sistema upravljanja rizicima od strane Izvršnog odbora Banke na kvartalnom nivou.

Za primenu Strategije upravljanja rizicima odgovorni su nadležni organi Banke i organizacioni delovi koji sprovode i učestvuju u sistemu upravljanja rizicima u okviru zakonom propisanih nadležnosti.

Upravni i Izvršni odbor banke identifikovali su materijalno značajne rizike koje banka apsorbuje i kojima redovno upravlja. Prilikom praćenja i upravljanja materijalno značajnim rizicima banka je tokom 2022. godine uzimala u obzir njihov uticaj na kapital, profitabilnost, likvidnost i adekvatnost kapitala banke.

Strategija Banke za upravljanje rizicima je utemeljena na nekoliko ključnih principa koji karakterišu način poslovanja ProCredit banke i to:

1. Usredsređenost na osnovno poslovanje

Banka je u svojim operacijama potpuno usredsređena na pružanje finansijskih usluga malim i srednjim preduzećima, kao i fizičkim licima. Prihod se primarno generiše iz kamata na kredite i naknada od operacija po računima i platnog prometa. Sve ostale operacije banaka su pre svega podrška osnovnom poslovanju. Banka svesno pretpostavlja kreditni i operativni rizik u svojim svakodnevnim operacijama. Takav stav je zasnovan na dugoročnom iskustvu Banke u kreditiranju malih preduzeća u ekonomijama u razvoju i tranziciji. Istovremeno, Banka nastoji da minimizuje sve ostale rizike uključene u bankarske operacije, čak i po cenu propuštenih prilika za zaradu.

Banka izbegava sve špekulativne aktivnosti na finansijskom tržištu. Ulaže u finansijske derivate samo u iznosima i u rokovima koji pokrivaju izloženost Banke valutnom riziku ili riziku kamatne stope. Investicije u finansijske derivate stimulišu isključivo smanjenje izloženosti prema rizicima, a ne generisanje profita.

2. Visok stepen transparentnosti, jednostavnosti i diversifikacije

Uzevši u obzir njen poslovni fokus, koncept odgovorne Banke zahteva visok stepen diversifikacije kredita i depozita klijenata. Geografski posmatrano, ova diversifikacija se sprovodi kroz diversifikaciju po regionima i uključuje urbane i ruralne oblasti zemlje. U pogledu grupa klijenata, ova diversifikacija se sprovodi kreditiranjem u različitim ekonomskim sektorima i prihodovnim grupama klijentima. Dodatna karakteristika našeg pristupa je to što nastojimo da svojim klijentima pružimo jednostavne, lako razumljive proizvode. To dovodi do visokog nivoa transparentnosti ne samo za određenog klijenta, već i iz perspektive upravljanja rizicima. Visok stepen diversifikacije i naši jednostavni, transparentni proizvodi i procedure umanjuju opšti rizičan profil Banke.

3. Pažljiva selekcija zaposlenih i intenzivna obuka

Odgovorno bankarstvo karakterišu dugoročni odnosi ne samo sa klijentima, već i sa zaposlenima u Banci. Da bismo izgradili dugoročne odnose, veoma pažljivo biramo svoje zaposlene i puno ulažemo u obuku zaposlenih. Pored tehničkog profesionalizma na visokom nivou, rezultat naših napora u obuku zaposlenih je pre svega kultura otvorene i transparentne komunikacije. Iz perspektive rizika, dobro obučeni zaposleni koji imaju naviku da otvoreno iznesu svoje mišljenje važan su faktor upravljanja i smanjenja rizika, posebno operativnog rizika, što je jedan od fokusa naših napora u upravljanju rizicima. Dakle, intenzivna obuka naših zaposlenih nije samo preduslov za našu dalju poslovnu ekspanziju, već je i preduslov za uspešnu implementaciju našeg okvira za upravljanje rizicima i uopšteno kamen temeljac načina na koji upravljamo rizicima.

Organizacija sistema upravljanja rizicima i sistema unutrašnjih kontrola

U cilju uspostavljanja jedinstvenog sistema upravljanja rizicima i obezbeđenja funkcionalne i organizacione odvojenosti aktivnosti upravljanja rizicima od redovnih poslovnih aktivnosti, funkcija upravljanja rizicima je organizaciono obezbeđena kroz nekoliko različitih odeljenja/službi i odbora (komiteta) koje je Banka organizovala.

Organizaciono, funkcija upravljanja rizicima je obezbeđena kroz Službu za upravljanje rizicima, Odeljenje za kreditne rizika i Službu za upravljanje kreditima u kašnjenju.

Pored zakonom propisanih Odbora, Banka je uspostavila i sledeće Odbore kao podršku pri donošenju odluka:

- Odbor za upravljanje operativnim rizicima,
- Odbor za bezbednost informacija.

Služba za upravljanje rizicima bavi se identifikovanjem, merenjem, praćenjem, procenom i predlogom mera za ublažavanje rizika kojima je Banka izložena u svom poslovanju. Delokrug odeljenja odnosi se na praćenje svih nekreditnih rizika u okviru Banke i to: finansijskih rizika, operativnih rizika i rizika bezbednosti informacija, kao i puna implementacija Bazela III, razvoj internih metodologija za obračun adekvatnosti kapitala i sprovođenja stres testova za sve materijalno značajne rizike. Sprovođenje IFRS 9 metodologije za procenu vrednosti ostale

finansijske aktive i sprovođenje kriznih planova Banci, takođe ulaze u delokrug nadležnosti Službe.

Svoje dužnosti služba za upravljanje rizicima sprovodi preko Odbora za upravljanje rizicima koji obuhvataju: **Odbor za upravljanje aktivom i pasivom, Odbor za upravljanje operativnim rizikom i Odbor za bezbednost informacija**. Delokrug rada navedenih odbora je uređen posebnim internim aktom koji usvaja Upravni odbor Banke.

Odeljenje za kreditne rizike je odeljenje čiji delokrug rada podrazumeva aktivno učešće u kreditnom procesu i upravljanju kreditnim rizikom, odnosno rizicima povezani sa kreditnim rizikom. U nadležnosti Odeljenja je kontinuirano praćenje poštovanja ali i ažuriranje kreditne politike, pravila i uputstava, unapređenje kreditne tehnologije, kao i pružanje podrške svim organizacionim delovima Banke u svakodnevnom radu u izradi kreditnih analiza i donošenju kreditnih odluka, kao i razvoj/primena IFRS 9 metodologije.

Osnovne funkcije koje se nalaze u okviru odeljenja su procena kreditnog rizika, analiza portfolija, interna kontrola i procena (utvrđivanje) vrednosti obezbeđenja plasmana.

Služba za upravljanje kreditima u kašnjenju bavi se upravljanjem i rešavanjem otežane naplate svih bilansnih i vanbilansnih plasmana, odnosno upravljanjem kvalitetom portfolija Banke.

Banka je uspostavila integralan i efikasan sistem unutrašnjih kontrola na način koji obezbeđuje kontinuirano praćenje rizika kojima je banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju, a koji se sastoji od:

- 1) funkcije upravljanja rizicima;
- 2) funkcije usklađenosti poslovanja;
- 3) funkcije unutrašnje revizije.

Sistem unutrašnjih kontrola integrisan je u okviru strategija, politika, procedura i aktivnosti koje su dizajnirane sa ciljem da se izloženost Banke rizicima održava u okvirima koji su prihvatljivi za Banku i definisani od strane Upravnog odbora.

Funkcija unutrašnje revizije je organizovana kroz rad Odeljenja interne revizije i Odbora za reviziju Banke.

Funkcija usklađenosti poslovanja je organizovana kroz rad Službe za kontrolu usklađenosti i sprečavanje pranja novca.

Rizici kojima je banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju

Banka je identifikovala i definisala rizike kojima je izložena ili može biti izložena u svom poslovanju, i to:

Kreditni rizik se odnosi na opasnost da druga strana u kreditnoj transakciji (druga strana ili klijent) neće biti u mogućnosti da ispunji svoje ugovorno definisane obaveze prema Banci ili će moći samo delimično da ih ispunji. Posledica ovog rizika može da bude negativan uticaj na kapital i/ili zaradu Banke. Izraz kreditni rizik se primenjuje na sledeće rizike:

- Klasičan kreditni rizik (*default*),
- Rizik druge ugovorne strane (*issuer risk*),
- Rizik izmirenja/isporuke,
- Rizik specijalizovanog kreditiranja,
- Rezidualni rizik,

- Rizik smanjenja vrednosti potraživanja,
- Kreditno-devizni rizik,
- Rizik sekjuritizacije,
- Kreditni rizik indukovano kamatnim rizikom,
- Rizik ulaganja u druga pravna lica,
- Rizik (kreditne) koncentracije,
- Rizik zemlje.

Klasičan kreditni rizik (rizik povezan sa klijentovim kreditnim izloženostima, kreditni rizik u užem smislu, *default*) uključuje rizike koji proističu iz mogućeg neizvršenja obaveza dužnika prema banci.

Mikro kreditni rizici – čine sledeće podvrste kreditnog rizika: Rizik druge ugovorne strane (*issuer risk, default*), Rizik izmirenja/ispоруke i Rizik specijalizovanog kreditiranja.

Rizik druge ugovorne strane (uključujući rizik izdavaoca)

Rizik druge ugovorne strane jeste mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled neizmirenja obaveze druge ugovorne strane u transakciji pre konačnog poravnania novčanih tokova transakcije, odnosno izmirenja novčanih obaveza po toj transakciji.

Rizik izmirenja/ispоруke je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke po osnovu neizmirenih transakcija i ili usled neizvršavanja obaveze druge ugovorne strane po transakcijama slobodne isporuke na ugovoreni datum izmirenja/ispоруke.

Rizik specijalizovanog kreditiranja - Rizik od takvih izloženosti leži u profitabilnosti ili finansiranom projektu (npr. nekretnine, energetski plan, brodarstvo, roba itd.), a ne na dužniku (koji je obično SPV).

Rezidualni rizik je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled toga što su tehnike ublažavanja kreditnog rizika manje efikasne nego što se očekuje ili njihova primena nedovoljno utiče na umanjenje rizika kojima je banka izložena. Banka je izložena ovom riziku jer u svojim kreditnim procesima koristi tehnike ublažavanja kreditnog rizika.

Rizik smanjenja vrednosti potraživanja jeste mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke po osnovu smanjenja vrednosti otkupljenih potraživanja usled gotovinskih i negotovinskih obaveza prethodnog poverioca prema dužniku. Banka nije u značajnoj meri izložena ovom riziku, jer po definiciji izbegava poslove otkupa potraživanja.

Kreditno-devizni rizik predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke koji posledica rasta kreditnog rizika usled promene kursa dinara i njegovog uticaja na kreditnu sposobnost klijenta za kredite sa deviznom klauzulom i plasmana odobrenih u stranoj valuti.

Rizik sekjuritizacije - Kreditni rizik vezan za sekjuritizaciju gde institucije deluju kao inicijatori, investitori, sponzori ili dobavljači za poboljšanje kvaliteta kredita.

Kreditni rizik indukovano kamatnim rizikom – rizik nastanka gubitka usled promena u referentnim kamatnim stopama za koje je vezana otplata kredita što može uticati na

sposobnost klijenata da otplaćuju ove obaveze. Ovaj rizik se posmatra kao podsegment kreditnog rizika.

Rizik ulaganja u druga pravna lica – Gubici vrednosti u vlasničkim ulaganjima zbog promena vrednosti (pridružena društva i druge investicije), na osnovu koje banka stiče udeo u akcijama entiteta nefinansijskog sektora.

Rizik koncentracije je rizik koji direktno ili indirektno proizilazi iz izloženosti Banke prema istom ili sličnom izvoru nastanka rizika, odnosno istoj ili sličnoj vrsti rizika. Rizik (kreditne) koncentracije obuhvata sledeće podvrste rizika¹:

- Velike izloženosti / izloženosti prema jednom licu ili grupi povezanih lica,
- Rizik izloženosti prema vrstama proizvoda,
- Rizik izloženosti prema privrednim sektorima i geografskim područjima (u daljem tekstu: ekonomski sektori),
- Rizik izloženosti prema instrumentima kreditne zaštite².

Rizik zemlje je rizik koji se odnosi na zemlju porekla lica prema kome je banka izložena, odnosno rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke zbog nemogućnosti banke da naplati potraživanja od ovog lica iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla tog lica. Rizik zemlje obuhvata sledeće rizike:

- političko-ekonomski rizik, pod kojim se podrazumeva mogućnost ostvarivanja gubitka zbog sprečenosti banke da naplati potraživanja usled ograničenja utvrđenih aktima državnih i drugih organa države porekla dužnika, kao i opštih i sistemskih prilika u toj državi;
- rizik transfera, pod kojim se podrazumeva mogućnost ostvarenja gubitka zbog sprečenosti banke da naplati potraživanja iskazana u valuti koja nije zvanična valuta države porekla dužnika, i to usled ograničenja plaćanja obaveza prema poveriocima iz drugih država u određenoj valuti koja su utvrđena aktima državnih i drugih dužnika države porekla.

Kamatni rizik je rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke po osnovu pozicija iz bankarske knjige usled promena kamatnih stopa. Četiri kategorije iz kojih nastaje kamatni rizik su:

- **Rizik vremenske neusklađenosti dospeća i ponovnog određivanja cena (repricing risk):** glavni izvor rizika je raskorak između vremenskog perioda u kome dospeva ponovno određivanje cena za kamatonosne elemente, odnosno kamatno osetljive pozicije aktive i pasive banke
- **Rizik krive prinosa,** kome je izložena usled promene krive prinosa: glavni izvori rizika kamatne stope u Banci. Kriva prinosa (struktura kamatnih stopa različitih dospeća) može da se pomeri i promeni oblik, što može da izvrši uticaj na bančin bilans uspeha ukoliko u Banci postoji jaz neusklađenost dospeća i ponovnog određivanja cena.
- **Bazni rizik,** kome je izložena zbog različitih referentnih kamatnih stopa kod kamatno osetljivih pozicija s sličnim karakteristikama što se tiče dospeća ili ponovnog određivanja cena: uzrok su različite osnove za kamatne stope u bančinom bilansu stanja, obično razlike između stopa na finansijskim tržištima i stopa koje se nude klijentima.

¹ Može obuhvatiti i druge grupe izloženosti sa istim ili sličnim faktorima rizika.

² Uključujući ročnu i valutnu neusklađenost između velikih izloženosti i instrumenata kreditne zaštite tih izloženosti.

- **Rizik opcija**, kome je izložena zbog ugovornih odredbi u vezi s kamatno osetljivim pozicijama, odnosno rizik proističe iz pozicije derivatnih opcija ili iz neobaveznih elemenata ugrađenih u sredstva i / ili obaveze banke, gde banka ili njeni klijenti mogu da izmene vreme i nivo svojih novčanih tokova. Može imati dve različite podvrste: Ugrađene eksplicitne (automatske) opcije i ugrađene implicitne (bihejviorističke) opcije.
 - Automatski rizik opcije proizilazi iz "standalone" instrumenata (npr. *over-the-counter* ugovor opcija) ili iz instrumenata sa ugrađenim opcijama u okviru njihovih ugovora (npr. kredit sa floor kamatom) i reč je o ugrađenim opcijama čije izvršenje (eng. *exercise*) ne zavisi od volje vlasnika opcije, već se iste izvršavaju (aktiviraju) automatski usled aktiviranja nekog unapred definisanog tržišnog „trigger“-a. Klasičan primer ovakvih opcija su tzv.: „cap“ na kamatnu stopu (gornja granica za benchmark kamatnu stopu), „floor“ na kamatnu stopu (donja granica za benchmark kamatnu stopu) i „collar“ (istovremeno i „cap“ i „floor“ ugrađen u neki osnovni banakrski proizvod).
 - Bihejvioralni rizik opcije se javlja kada ugovor dozvoljava različite vrste ponašanja klijenata kao odgovor na promene kamatnih stopa (npr. Prevrmeno povlačenje oročenih depozita (TDAs) ili prevremeno zatvaranje kredita). Korišćenje opcije stoga nije ograničeno samo na kamatne stope, već i na ponašanje klijenta. Reč je o opcijama koje se ne izvršavaju automatski, već usled odluke i ponašanja samog vlasnika opcije – zato su dobile naziv bihejviorističke opcije jer zavise od volje imaoaca tzv. „long“ pozicije u opcijama (vlasnika opcije). Bihejviorističke opcije se najčešće vezuju za pravo (opciju) dužnika za prevremenu otplatu kredita (tzv. „prepayment“) i pravo (opciju) deponenta da prevremeno razoroči „term“ depozit (tzv. „early withdrawal“).

GAP rizik - čine sledeće podvrste kamatnog rizika: repricing rizik, rizik krive prinosa i bazni rizik, koji se posmatraju zajedno prilikom procene materijalnosti rizika.

Tržišni rizici su mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke po osnovu promena vrednosti bilansnih pozicija i vanbilansnih stavki banke koje nastaju usled kretanja cena na tržištu.

Tržišni rizici u užem smislu **obuhvataju** dve osnovne grupe rizika, devizni rizik i ostale tržišne rizike (cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti i po osnovu vlasničkih hartija od vrednosti i robni rizik), koji se mogu posmatrati šire kroz sledeće podvrste tržišnog rizika:

- Devizni rizik,
- Cenovni rizik iz dužničkih hov,
- Cenovni rizik iz vlasničkih ulaganja,
- Robni rizik,
- Rizik volatilnosti iz derivata (hedžing),
- Rizik cene investiranja (*fund price risk*),
- Rizik ulaganja u sopstvene nekretnine,
- Rizik ulaganja u nekretnine,
- DVA rizik,
- CVA rizik.

Devizni rizik (FX rizik) označava rizik od negativnog uticaja na bančin finansijski rezultat i adekvatnost kapitala usled promena deviznog kursa.

Konceptualna pozadina i ukupna procena rizika, podrazumeva opredeljenje Banke da ne vrši aktivnosti trgovanja za vlastiti račun, odnosno da je Banka strogo „non trading book“ kreditna institucija.

Cenovni rizik iz dužničkih hov - je rizik od promene cena ovih hartija i obuhvata specifični i opšti cenovni rizik. Specifični cenovni rizik po osnovu dužničke hartije od vrednosti je rizik od promene cene ove hartije usled činilaca koji se odnose na njenog izdavaoca ili izdavaoca dužničke hartije od vrednosti koja je predmet ugovora (za finansijske derivate). Opšti cenovni rizik po osnovu dužničke hartije od vrednosti je rizik od promene cene ove hartije usled promene opšteg nivoa kamatnih stopa.

Cenovni rizik iz vlasničkih ulaganja – predstavlja rizik od promene cena ovih hartija i obuhvata specifični i opšti cenovni rizik. Specifični cenovni rizik po osnovu vlasničkih hartija od vrednosti je rizik od promene cene vlasničke hartije od vrednosti usled činilaca koji se odnose na njenog izdavaoca ili izdavaoca vlasničke hartije od vrednosti koja je predmet ugovora (za finansijske derivate). Opšti cenovni rizik po osnovu vlasničkih hartija od vrednosti je rizik od promene cene vlasničke hartije od vrednosti usled promene opšteg nivoa cena tih hartija.

Robni rizik – Rizik koji proizilazi iz pozicija rizika (promene cene) za robu dodeljene kako u trgovanju tako i u knjizi banke.

Rizik volatilnosti iz derivata (hedžing) – Rizik promena tržišnih cena derivata.

Rizik cene investiranja (*fund price risk*) – Rizik gubitaka od investiranja koji proizilaze iz promena tržišnih cena ili parametara koji utiču na cene. Može biti uzrokovan promenama krive prinosa, kreditnih spreadova, deviznih kurseva, cena akcija i cena robe.

Rizik ulaganja u sopstvene nekretnine – Promena vrednosti od ulaganja u vlastite nekretnine i nepokretnosti.

Rizik ulaganja u nekretnine – Promena vrednosti od ulaganja u investicione nekretnine (ulaganja u sredstva).

DVA rizik – Rizik promena u prilagođavanju vrednovanja duga (DVA). Odnosi se na tržišnu vrednost derivata. DVA uključuje sopstveni kreditni rizik u procenu (vrednovanju) derivata.

CVA rizik (*credit valuation adjustment risk*) / rizik prilagođavanja kreditne izloženosti - je rizik nastanka gubitaka koji proizilaze iz promene iznosa CVA usled promene kreditne marže druge ugovorne strane zbog promene njene kreditne sposobnosti.

Rizik likvidnosti je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nesposobnosti Banke da ispunjava svoje dospele obaveze, i to zbog:

- Povlačenja postojećih izvora finansiranja, odnosno nemogućnosti pribavljanja novih izvora finansiranja (rizik likvidnosti izvora sredstava)
- Otežanog pretvaranja imovine u likvidna sredstva zbog poremećaja na tržištu (tržišni rizik likvidnosti).

Banka posmatra rizik u užem i širem smislu:

Rizik likvidnosti u užem smislu (rizik nesolventnosti) je opasnost da Banka više neće biti u mogućnosti da u potpunosti ili blagovremeno ispuni svoje tekuće i buduće obaveze plaćanja. Banka, dakle, nastoji da u svakom trenutku održi dovoljnu količinu likvidnih sredstava kako bi ispunila svoje obaveze, čak i u kriznim vremenima.

Rizik likvidnosti u širem smislu (rizik finansiranja) je opasnost da više neće biti moguće nabaviti dodatna sredstva finansiranja, ili se ona mogu nabaviti samo po značajno višim tržišnim, kamatnim stopama.

Operativni rizik se definiše kao rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled propusta (nenamernih i namernih) u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u Banci, kao i usled nastupanja nepredvidivih eksternih događaja.

Operativni rizik u užem smislu uključuje pravni rizik, a u širem smislu, obuhvata sledeće podvrste operativnog rizika:

- Pravni rizik
- Rizik prevare,
- Rizik korišćenja eksternih kapaciteta (*outsourcing*),
- Rizik informacionog sistema,
- Rizik nesavesnog poslovanja (*conduct risk*),
- Rizik modela (Stub I i II).

Dodatno, pri proceni materijalnosti operativnog rizika, razmatra se i reputacioni rizik u okviru rizika usklađenosti poslovanja i rizik od pranja novca i finansiranja terorizma. Upravljanje navedenim rizicima je organizaciono odvojeno od Organizacionog dela u čijoj je nadležnosti upravljanje operativnim rizicima.

Pravni rizik je rizik nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke po osnovu sudskih ili vansudskih postupaka u vezi s poslovanjem banke (obligacioni odnosi, radni odnosi i sl.). Pravni rizik za Banku je:

- Izloženost riziku kažnjavanja ili plaćanja naknada štete kao posledice neadekvatnog načina poslovanja
- Smanjena mogućnost realizacije bančnih prava usled neadekvatnog načina poslovanja ili neprimerenih ugovornih uslova
- Neadekvatno upravljanje pravnim pretnjama, kao što su sudski ili vansudski postupci u vezi sa poslovanjem banke.

Rizik od prevare je jedan od ključnih operativnih rizika sa kojima se Banka suočava. Kao prevara se smatra bilo koje zakonom kažnjivo delo koje može direktno ili indirektno materijalno ugroziti imovinu Banke. Ovo uključuje aktivnosti izvedene spolja, odnosno od strane klijenata ili trećih lica (eksterna prevara), kao i aktivnosti izvedene iznutra, odnosno kada je najmanje jedan zaposleni ili drugi entitet uključen (interna prevara).

Rizik korišćenja eksternih kapaciteta se definiše kao rizik koji proističe iz procesa u kojima Banka nalaže nekom drugom licu (pravnom licu ili fizičkom licu) da obavlja aktivnosti ili procese u vezi sa osnovnim bankarskim poslovanjem, finansijskim ili drugim uslugama koje bi Banka u suprotnom lično vršila.

Rizik uvođenja novih proizvoda (rizici koji nastaju po osnovu uvođenja novih proizvoda/usluga) / Odobrenje novog rizika - svi novi ili značajno izmenjeni proizvodi i usluge, poslovni procesi, finansijski instrumenti, IT sistemi kao i organizaciona struktura Banke moraju proći kroz proces odobrenja novog rizika (New Risk Approval – NRA) pre implementacije ili pre prvog korišćenja. Ovo pravilo važi za aktivnosti na novim tržištima i distributivnim kanalima kao i za pripajanja ili akvizicije. Odobrenje novog rizika se zahteva da bi se osiguralo da su svi

novi rizici procenjeni i da su izvršene sve neophodne pripreme i testiranja da obezbede uspešnu implementaciju.

Rizik informacionog sistema je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital, ostvarivanje poslovnih ciljeva, poslovanje u skladu s propisima i reputaciju banke usled neadekvatnog upravljanja informacionim sistemom ili druge slabosti u tom sistemu koja negativno utiče na njegovu funkcionalnost ili bezbednost, odnosno ugrožava kontinuitet poslovanja.

Rizik modela (Stub 1) - Rizik koji se odnosi na potcenjivanje kapitalnih zahteva iz Stuba 1 odobrenim regulatornim modelima (npr. modeli zasnovani na internim rejtingima (IRB) za kreditni rizik).

Rizik modela (Stub 2) - Rizik od gubitka koji se odnosi na razvoj, implementaciju ili nepravilno korišćenje bilo kog modela koji nije Stub 1 u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala. Ovo se posebno odnosi na modele koji se koriste za kvantifikovanje internih kapitalnih zahteva.

Ostali rizici predstavlja oznaku za rizike koji nisu obuhvaćeni glavnim kategorijama rizika: kreditnog, kamatnog, tržišnog, operativnog i rizika likvidnosti.

Rizik usklađenosti poslovanja banke je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled propuštanja usklađivanja poslovanja sa zakonom i drugim propisom, standardima poslovanja, procedurama o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma, kao i s drugim aktima kojima se uređuje poslovanje banaka, a posebno **obuhvata** rizik od sankcija regulatornog tela, rizik od finansijskih gubitaka i reputacioni rizik.

Reputacioni rizik je rizik nastanka negativnih efekata na poslovanje Banke koji mogu nastupiti usled jednog ili više povezanih događaja koji mogu ograničiti ili narušiti poslovni ugled Banke i poverenje klijenata, a samim tim i sposobnost Banke da sprovodi svoje poslovanje i ostvaruje poslovne ciljeve.

Rizik od pranja novca i finansiranja terorizma je rizik mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat, kapital ili reputaciju banke usled korišćenja banke (neposrednog ili posrednog korišćenja poslovnog odnosa, transakcije, usluge ili proizvoda banke) u svrhu pranja novca i/ili finansiranje terorizma.

Poslovni rizik sastoji se iz Strateškog rizika i rizika poslovnog i makroekonomskog okruženja.

Strateški rizik je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat ili kapital banke usled nepostojanja odgovarajućih politika i strategija, te njihovog neadekvatnog sprovođenja, kao i usled promena u okruženju u kome banka posluje ili izostanka odgovarajućeg reagovanja banke na te promene.

Rizik poslovnog i makroekonomskog okruženja je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat ili kapital banke usled potencijalnih promena u opštim poslovnim uslovima, odnosnom tržišnom okruženju, ponašanju klijenata i tehnološkom progresu koje mogu uticati na zarađivačku sposobnost banke ukoliko banka nije u mogućnosti da se u kratkom roku adaptira na promene.

Rizik ulaganja – obuhvata rizik ulaganja Banke u druga pravna lica koja nisu lica u finansijskom sektoru (posmatra kao podsegment kreditnog rizika) i rizik ulaganja u osnovna sredstva i investicione nekretnine.

Rizik provizije se odnosi na opasnost da pojedinačne usluge, koje se ne priznaju u bilansu stanja, ali rezultiraju prihodom od provizija, mogu a) nisu ili se više ne prodaju ili da b) naknade za usluge koje su već pružene ne mogu se prikupiti (npr. za transfer novca).

Strategija upravljanja rizicima kao jedinstven dokument za rizike kojima je Banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju, bila je predmet revidiranja u toku 2021. godine.

3.2. Dugoročni ciljevi Banke u upravljanju rizicima

Bančin pristup upravljanju rizicima određuje njena izloženost prema rizicima i mehanizmi koji su u skladu sa misijom i strateškim poslovnim ciljevima Banke koji su ugrađeni u njenu organizacionu strukturu i način vršenja funkcije upravljanja rizicima.

Dugoročni ciljevi u vezi sa prihvatljivim rizičnim profilom i izloženosti Banke prema rizicima su:

- **Razvoj organizacione strukture** u odnosu na upravljanje rizicima kako bi se obezbedila adekvatnost procesa identifikacije rizika, merenja, procene i komunikacije, i iznošenje predloga za potencijalne načine i sredstva zaštite od potencijalnih gubitaka usled izloženosti rizicima.
- **Kontinuirano unapređenje integralnog procesa upravljanja rizicima što uključuje:**
 - Visok stepen pouzdanosti i predvidljivosti modela za identifikovanje i kvantifikovanje rizika kojima je banka izložena
 - Omogućavanje da se rizici kojima je banka izložena u svom poslovanju preuzimaju na način koji obezbeđuje optimizaciju odnosa rizika i prinosa na investiciju, odnosno prinosa na kapital Banke.
 - Jasno i blagovremeno komuniciranje izloženosti tim rizicima na nivou institucije čime se stvara svest o izloženosti rizicima što se inkorporira u donošenje poslovnih odluka
 - Uključivanje identifikovanog očekivanog gubitka u cenu proizvoda i poslovnih linija banke
 - Uključivanje identifikovanog neočekivanog gubitka u kalkulacije potrebnog kapitala i održavanje željenog nivoa adekvatnosti kapitala banke
- **Kontinuiran razvoj i poboljšanje** tehnika i metodologije identifikacije, merenja i procene izloženosti Banke rizicima.
- **Kontinuirano održavanje adekvatnosti kapitala Banke.** Da bi omogućila i podržala adekvatno upravljanje rizicima i pokrila gubitke koji su rezultat rizika kojima je Banka izložena, Banka je razvila procedure i procese čiji je cilj sa jedne strane adekvatna kapitalizacija u skladu sa validnim zakonskim i drugim propisima, a sa druge strane i adekvatna kapitalizacija u skladu sa interno procenjenim nivoom rizika koji se preuzima.
- **Kontinuirana usklađenost Banke** sa tekućim zakonskim propisima i profesionalnim standardima u cilju sprečavanja bilo kakvih negativnih efekata neusklađenosti po bančin kapital ili finansijski rezultat.
- **Kontinuirani rad na povećanju svesti zaposlenih Banke o značaju rizika i upravljanju rizicima.** Na taj način obezbeđuje se adekvatno uključivanje svih

zaposlenih u banci, a posebno zaposlenih na menadžerskim pozicijama u poslovne procese i procese donošenja odluka u Banci.

3.3. Politike upravljanja rizicima

Upravljanje rizicima Banke podrazumeva integrisan proces koji obuhvata:

1. Identifikovanje rizika,
2. Merenje, odnosno procenu rizika,
3. Ublažavanje rizika,
4. Praćenje rizika,
5. Izveštavanje o riziku.

U skladu sa godišnjom procenom materijalnosti rizika, rizici koji su procenjeni kao materijalno značajni kroz Katalog rizika prema matrici koja raspoređuje rizike prema njihovoj relevantnosti uticaja i verovatnoći ispoljavanja, kao njihov proizvod (kriterijum = verovatnoća x maksimalni uticaj (na kapitalu & profitabilnosti i likvidnosti) ≥ 10).

Katalog rizika je instrument koji identifikuje materijalnost rizika kojima je Banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju, i prikazuje sveukupan rizični profil Banke. Katalog rizika predstavlja osnovu sistema za upravljanje rizicima Banke.

Za sve materijalno značajne rizike, uspostavljene su politike upravljanja rizicima, a u okviru sistema limita definisani su apetiti rizika, koji se kontinuirano prate na polugodišnjem, kvartalnom, mesečnom i dnevnom nivou u skladu sa *Strategijom Banke za upravljanje rizicima* od strane Službe za upravljanje rizicima u saradnji sa Odeljenjem za kreditne rizike.

Prilikom praćenja i upravljanja materijalno značajnim rizicima banka je tokom 2022. godine uzimala u obzir njihov uticaj na kapital, profitabilnost, likvidnost i adekvatnost kapitala banke.

Rizici identifikovani kao materijalno značajni od strane Banke obuhvaćeni su procesom interne procene adekvatnosti kapitala koji Banka sprovodi na kvartalnom nivou kao i polugodišnjim sveobuhvatnim stres testiranjem, a koji se prate kroz sistem limita i primenjuju se mere u slučaju nepovoljnih kretanja, o čemu se blagovremeno izveštava Rukovodstvo Banke.

Eksterno izveštavanje Banke sprovodi se shodno zakonskim, podzakonskim propisima Narodne banke Srbije.

Na mesečnom, kvartalnom, polugodišnjem i godišnjem nivou interno se izveštavaju organi Banke (Upravni odbor, akcionari Banke, Izvršni odbor, Odbor za reviziju, ALCO i Kreditni odbor).

3.3.1. Politika upravljanja kreditnim rizikom

Banka je u svom poslovanju izložena kreditnom riziku koji se može definisati kao mogućnost da dužnik ne izvrši svoje obaveze prema Banci u ugovorenom iznosu i na dan dospeća. Izloženost kreditnom riziku prevashodno proizilazi iz poslova kreditiranja komitenata.

Da bi održala kreditni rizik na prihvatljivom nivou, Banka:

- sagledava kreditnu sposobnost svakog pojedinačnog dužnika na osnovu njegove ukupne zaduženosti po kreditima, garancijama i drugim kreditnim proizvodima;
- analizira rizike koji proizilaze iz same investicije koja je predmet kreditiranja;

- utvrđuje limite kreditnih zaduženja komitenata na bazi procene rizika;
- posluje samo sa kreditno sposobnim komitentima i pribavlja odgovarajuće instrumente obezbeđenja;
- ima odvojene procese plasmana kreditnih proizvoda, odnosno odnosa sa klijentima od procesa analize kreditne sposobnosti komitenata i to za sve plasmane srednjim i velikim klijentima.

Banka svojim internim aktima, politikama i procedurama, koje se redovno ažuriraju i prilagođavaju, obezbeđuje adekvatan sistem upravljanja kreditnim rizikom i svođenje kreditnog rizika na prihvatljiv nivo. Upravljanje kreditnim rizicima banke vrši se u skladu sa Politikom upravljanja kreditnim rizikom i drugim politikama i standardima koje su odobreni od strane rukovodstva banke i uz podršku Odeljenja za kreditni rizik banke i grupe.

Kako bi kontrolisala kreditne rizike, Banka je definisala opreznju politiku kreditiranja. Klijenti koji se kreditiraju se pažljivo i detaljno analiziraju. Odluke o kreditiranju klijenata se donose na osnovu sposobnosti otplate korisnika kredita i odgovarajućeg sredstva obezbeđenja. Krediti se mogu odobravati isključivo komitentima koji ispunjavaju sledeće kriterijume:

- klijent ima stabilno i profitabilno poslovanje (u slučaju pravnih lica, preduzetnika ili poljoprivrednih proizvođača), odgovarajuću mogućnost za buduće uredno servisiranje duga (važi za sve komitente),
- u slučaju da je identifikovano, ima isključivo opravdano odstupanje ročnosti dospeća određenih elemenata aktive i pasive (u slučaju pravnih lica, preduzetnika ili poljoprivrednih proizvođača), gotovinski tok ne pokazuje velike slabosti koje se ne mogu kontrolisati (u slučaju pravnih lica, preduzetnika ili poljoprivrednih proizvođača),
- dobra kreditna istorija u Banci odnosno drugim bankama (važi za sve komitente, pod uslovom da postoji),
- adekvatno sredstvo obezbeđenja (važi za sve komitente),
- adekvatno upravljanje i organizovanje poslovanja, odnosno iskusan menadžment (u slučaju pravnih lica, preduzetnika ili poljoprivrednih proizvođača).

Sledeći principi karakterišu pristup ProCredit banke u upravljanju kreditnim rizicima:

- intenzivna analiza platežne sposobnosti (kapacitet za otplatu kredita) klijenata banaka
- pažljivo dokumentovanje analiza kreditnog rizika i procesa koji su sastavni deo aktivnosti kreditiranja, pri čemu se osigurava da izvršene analize budu razumljive trećim upućenim licima
- strogo izbegavanje prezaduživanja klijenata banaka
- izgradnja ličnih i dugoročnih odnosa sa klijentom i održavanje redovnog kontakta
- obavezan monitoring naplate potraživanja
- strogo upravljanje kreditima u kašnjenju
- naplata iz zaloga u slučaju neispunjenja obaveza
- implementacija pažljivo izrađenih i dobro dokumentovanih procesa
- stroga primena principa „četvoro očiju“
- ulaganje u dobro obučeno i motivisano osoblje.

Odgovornost za upravljanje kreditnim rizicima snosi prvenstveno banka uz podršku Odeljenja za kreditne rizike koji vrši nadzor i koordinaciju sledećih funkcija:

- funkcija procena kreditnog rizika,
- funkcija analize portfolija,
- funkcija interne kontrole
- funkcija procene kolaterala.

Sa ciljem praćenja kvaliteta portfolija, banka je implementirala proces za rano otkrivanje rizika od neispunjenja obaveza po osnovu kredita. Sistem ranih indikatora rizika omogućava banci

da identifikuje izloženosti kod koji se znaci javljaju, proceni da li je došlo do povećanja rizika i po potrebi preuzme adekvatne mere.

3.3.2. Politika upravljanja tržišnim rizicima

U skladu sa svojim principima banka ne vrši aktivnosti trgovanja za vlastiti račun i ne ulazi ni u kakve špekulativne pozicije na deviznim tržištima sa ciljem ostvarenja dodatnog potencijalnog prihoda. Banka je strogo „non-trading book“ kreditna institucija u smislu Zakona o bankama.

Banka je u svom svakodnevnom poslovanju kontinuirano izložena deviznom riziku.

Merenje, upravljanje i izveštavanje o predmetnom riziku je u nadležnosti Službe za upravljanje rizicima.

U cilju upravljanja deviznim rizikom, Banka određuje limite i okidače za izveštavanje značajno ispod zakonom propisanih limita od strane NBS, koje održava na dnevnom nivou.

U procesu upravljanja deviznim rizikom značajnu ulogu ima ALCO i ostali odbori Banke, čije odluke mogu uticati na izloženost pomenutom riziku. Limiti se prate svakodnevno kako bi se osiguralo da vrednosti datih pozicija ostanu u visini utvrđenih apetita rizika.

Izveštavanje o deviznom riziku na nivou Banke obuhvata sistem eksternog i internog izveštavanja o upravljanju deviznim rizikom. Eksterno izveštavanje sprovodi se shodno zahtevima Narodne banke Srbije, a interno izveštavanje pored ALCO odbora Banke na mesečnom nivou, obuhvata i Izvršni odbor, Upravni odbor i Odbor za reviziju Banke, i to najmanje na kvartalnom nivou.

Banka je u toku 2022. godine revidirala proces upravljanja datim rizikom, kako u proceduralnom, tako i u metodološkom delu procene rizika.

3.3.3. Politika upravljanja kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi

Cilj Banke nije da ostvaruje profit kroz špekulacije na tržištu kamatnih stopa. Naprotiv, ona nastoji da osigura da je njena kamatna struktura što je moguće više uravnotežena kroz sve ročnosti ostajući u okviru definisanih limita.

Banka je uspostavila jedinstven proces upravljanja kamatnim rizikom kojim se identifikuje i procenjuje uticaj aktivnosti Banke na njenu izloženost riziku kamatne stope, odnosno procenjuje uticaj paralelnog kamatnog šoka od +/-200bp, uz korekciju za rizik opcije (po osnovu automatskih opcija) samo kao add-on efekat, na rezultat i ekonomsku vrednost kapitala Banke u okviru apetita rizika. Ovaj uticaj se ispituje za svaku značajnu valutu pojedinačno i za sve ostale valute zajedno.

U procesu upravljanja kamatnim rizikom značajnu ulogu ima ALCO i ostali odbori Banke, čije odluke mogu uticati na izloženost pomenutom riziku. Limiti se prate najmanje kvartalno kako bi se osiguralo da vrednosti datih pozicija ostanu u visini utvrđenih apetita rizika.

Merenje, upravljanje i izveštavanje o predmetnom riziku je u nadležnosti Službe za upravljanje rizicima.

Pored ALCO odbora Banke, o kamatnom riziku se izveštavaju i Izvršni odbor, Upravni odbor i Odbor za reviziju Banke, i to najmanje na kvartalnom nivou.

U skladu sa Odlukom o upravljanju rizicima Narodne banke Srbije, Banka definiše način izrade ročne strukture i analizu gap-a koji je usklađen sa lokalnom regulativom i sačinjava Izveštaj o riziku kamatnih stopa na kvartalnom nivou.

Banka je u toku 2022. godine revidirala proces upravljanja datim rizikom, kako u proceduralnom, tako i u metodološkom delu procene rizika.

3.3.4. Politika upravljanja rizikom likvidnosti

Banka je uspostavila jedinstven proces upravljanja rizikom likvidnosti kojim se identifikuje i procenjuje uticaj aktivnosti Banke na njenu izloženost riziku likvidnosti, odnosno, identifikuje i procenjuje njihov uticaj na rezultat i kapital Banke.

Merenje, upravljanje i izveštavanje o predmetnom riziku je u nadležnosti Službe za upravljanje rizicima.

Ključni principi/zadaci upravljanja rizikom likvidnosti su sledeći:

- Da osigura kritični nivo likvidnosti u svakom trenutku;
- Vršiti kontinuiran nadzor likvidnosti i finansiranja da bi se osiguralo da su ostvareni odobreni ciljevi poslovanja na način koji ne kompromituje rizični profil Banke.
- Analiza svih potencijalnih budućih plaćanja i merenje njihovog uticaja na rizik likvidnosti, uključujući onih koji proističu iz derivativnih transakcija.

Banka je uspostavila nivo likvidnosti značajno iznad kritičnog nivoa, propisanog lokalnom regulativom od strane NBS, u vidu visokih bafera likvidnosti u skladu sa apetitima Banke, koje održava na dnevnom nivou.

Izveštavanje o riziku likvidnosti na nivou Banke obuhvata sistem eksternog i internog izveštavanja. Eksterno izveštavanje sprovodi se shodno zahtevima Narodne banke Srbije, a interno izveštavanje pored ALCO odbora Banke na mesečnom nivou i WALCO na nedeljnom nivou, obuhvata i Izvršni odbor, Upravni odbor i Odbor za reviziju Banke, i to najmanje na kvartalnom nivou.

Zahvaljujući značajnim baferima koji su primenjeni u kalibraciji pokazatelja nivoa likvidnosti, rezultati stres testa u toku 2022. godine su pokazali otpornost pokazatelja u uslovima pojačanog stresa.

Banka je u toku 2022. godine revidirala proces upravljanja datim rizikom, kako u proceduralnom, tako i u metodološkom delu procene rizika, održavajući ažurno krizne planove koji se odnose na: Plan poslovanja u slučaju nastupanja nepredviđenih događaja i Plan oporavka Banke.

3.3.5. Politika upravljanja operativnim rizikom

Upravljanje operativnim rizicima je posebna oblast unutar opšteg upravljanja rizicima u bankama ProCredit grupe. Proces upravljanja operativnim rizicima banke i grupe u celini

objedinjeni su u svakodnevnom upravljanju rizicima i implementirani na svim nivoima poslovanja.

Merenje, upravljanje i izveštavanje o predmetnom riziku je u nadležnosti Službe za upravljanje rizicima.

Opšti ciljevi pristupa Banke u upravljanju operativnim rizicima su:

- Razumevanje uzroka operativnih rizika,
- Identifikovanje ključnih pitanja i problema što je pre moguće;
- Izbegavanje gubitaka izazvanih operativnim rizicima.

U cilju upravljanja operativnim rizikom, Banka određuje limite izloženosti kroz apetite rizika, kao i okidače za izveštavanje koje održava najmanje na dnevnom nivou, o čemu kontinuirano izveštava Odbor za upravljanje operativnim rizicima i Izvršni odbor Banke.

U cilju minimiziranja nastanka događaja operativnog rizika Banka je uspostavila proces upravljanja koji obuhvata: identifikovanje događaja operativnog rizika, klasifikaciju događaja operativnog rizika prema nivou rizičnosti, analizu događaja operativnog rizika, praćenje događaja operativnog rizika, monitoring mera za ublažavanje operativnog rizika i sistem ranog otkrivanja događaja operativnog rizika.

Banka identifikuje operativni rizik retroaktivno (kroz unos u bazu podataka o događajima) i proaktivno kroz periodične samoprocene operativnog rizika.

Merenje, odnosno procena izloženosti operativnom riziku predstavlja kvantitativnu i/ili kvalitativnu procenu identifikovanog rizika od strane Službe za upravljanje rizicima.

Banka ima definisanu i usvojenu Politiku kontinuiteta poslovanja Banke i Politiku bezbednosti informacija koje su u nadležnosti Službenika za bezbednost informacija, kao i Plan kontinuiteta poslovanja u slučaju nastanka nepredviđenih događaja (BCP), koji uključuje i Plan oporavka aktivnosti u slučaju katastrofa (DRP).

Izveštavanje o operativnom riziku na nivou Banke obuhvata sistem eksternog i internog izveštavanja. Eksterno izveštavanje sprovodi se shodno zahtevima Narodne banke Srbije, a interno izveštavanje pored Odbora za upravljanje operativnim rizicima, obuhvata i Izvršni odbor, Upravni odbor i Odbor za reviziju Banke, i to najmanje na kvartalnom nivou.

Banka je u toku 2022. godine revidirala proces upravljanja datim rizikom, kako u proceduralnom, tako i u metodološkom delu procene rizika.

4. KAPITAL BANKE

Na dan 31. decembra 2022. godine regulatorni kapital Banke iznosio je RSD 17,018,718 hiljada, odnosno EUR 145,059 hiljada po zvaničnom srednjem kursu na dan bilansa stanja i značajno je iznad propisanog zakonskog minimuma, što ukazuje na jaku kapitalnu poziciju Banke.

Banka je održavala visoke bafere u indikatorima kapitala za I Stub, koji su prelazili prudencijalne zahteve USZK i SZK iz SREP izveštaja koji je dostavljen Banci.

U okviru Priloga 1, koji čini sastavni deo predmetnog Izveštaja, dat je prikaz strukture Regulatornog kapitala Banke u okviru obrazaca ПИ–КАП, ПИ–ФИКАП, ПИ–УПК, ПИ–АКБ (prilozi 1-4 Odluke o objavljivanju podataka i informacija Banke).

5. KAPITALNI ZAHTEVI I ADEKVATNOST KAPITALA BANKE

Banka izračunava pokazatelj adekvatnosti kapitala i kapitalne zahteve u skladu sa regulativnom Narodne banke Srbije koristeći Standardizovani pristup za kreditne i tržišne rizike i Pristup osnovnog indikatora za operativni rizik.

	Ostvarenja banke (%)	Regulatorni minimum (%)
<i>Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala</i>	19.06	5.58
<i>Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala</i>	19.06	7.45
<i>Pokazatelj adekvatnosti kapitala</i>	19.06	9.93

Na osnovu prikazanih pokazatelja adekvatnosti kapitala može se zaključiti da su pojedinačno sva tri pokazatelja održavana značajno iznad minimalnih regulatornih vrednosti na 31.12.2022. godine.

U okviru Priloga 1, koji čini sastavni deo predmetnog Izveštaja, dati su podaci o ukupnim kapitalnim zahtevima i pokazatelju adekvatnosti kapitala Banke u okviru obrasca ПИ–АКБ (prilog 4 Odluke o objavljivanju podataka i informacija Banke).

Banka nije izložena riziku izmirenja/ispоруke po osnovu neizmirenih transakcija.

Rukovodstvo Banke kontinuirano prati pokazatelje adekvatnosti Banke i druge pokazatelje poslovanja koje propisuje Narodna banka Srbije i dostavlja kvartalne izveštaje Narodnoj banci Srbije o ostvarenim vrednostima pokazatelja.

6. PROCES INTERNE PROCENE ADEKVATNOSTI KAPITALA BANKE (ICAAP)

Politika interne procene adekvatnosti kapitala definiše pravila koja Banka koristi za izračunavanje interne adekvatnosti kapitala Banke (u daljem tekstu: ICAAP) u skladu sa lokalnim zakonodavstvom, odnosno navedena politika uređuje metodološke pretpostavke koje se koriste za procenu internih kapitalnih zahteva za materijalno značajne rizike koji se uključuju u ICAAP obračun pre i nakon primene stres testa.

Banka je uspostavila proces interne procene adekvatnosti kapitala koji odgovara prirodi, obimu i složenosti aktivnosti Banke i koji se vodi sledećim načelima:

- proces je zasnovan na procesu identifikacije i merenja, odnosno procene rizika;
- obezbeđuje sveobuhvatnu procenu rizika, kao i praćenje materijalno značajnih rizika kojima je banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju;
- obezbeđuje adekvatan nivo raspoloživog internog kapitala u skladu sa rizičnim profilom banke;
- proces je uključen u sistem upravljanja bankom i donošenja odluka u banci;
- proces je predmet redovne analize, praćenja i provere.

Za operativnu primenu ICAAP Politike i stres testiranja, zadužena je Služba za upravljanja rizicima u koordinaciji sa Odeljenjem za kreditne rizike prema nadležnostima i prirodi posla. Cilj ICAAP obračuna jeste jasno određivanje takvog nivoa kapitala koji je dovoljan za pokriće svih rizika kojima je Banka izložena, u cilju adekvatnog projektovanja kapitala banke i njegove raspodele.

Banka je uspostavila proces interne procene adekvatnosti kapitala koji obuhvata sledeće faze:

- 1) utvrđivanje materijalno značajnih rizika;
- 2) izračunavanje internih kapitalnih zahteva za pojedinačne rizike, pri čemu će Banka te obračune adekvatno dokumentovati u elektronskoj ili pisanoj formi;
- 3) određivanje ukupnih internih kapitalnih zahteva;
- 4) poređenje sledećih elemenata:
 - kapitala obračunatog u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke i raspoloživog internog kapitala,
 - minimalnih kapitalnih zahteva izračunatih u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke i internih kapitalnih zahteva za pojedinačne rizike;
 - zbira minimalnih kapitalnih zahteva izračunatih u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke i ukupnih internih kapitalnih zahteva.

Interno raspoloživi kapital po definiciji jednak je nivou, strukturi i prirodi Regulatornog kapitala banke.

U okviru Strategije upravljanja rizicima uspostavljeni su indikatori praćenja adekvatnosti kapitala banke, uključujući indikator koja se odnosi na ICAAP – Kapacitet za pokriće rizika.

Strategija Banke za upravljanja rizicima odražava materijalnost rizika na nivou Banke, odnosno korespondira sa Katalogom rizika, te u vezi sa tim, predstavlja bazni dokument za definiciju rizika koji se razmatraju, odnosno primenjuju se definicije iz Odluke o upravljanju rizicima i Odluke o adekvatnosti kapitala, osim u slučaju da ne postoji definicija rizika za koje je uspostavljena identifikacija rizika.

Materijalnost rizika za banku zavisi od kombinacije određenih faktora, od verovatnoće da se rizik desi (verovatnoća pojavljivanja) i njegovog uticaja na banku (relevantnost rizika) primenom scoringa.

Za uključivanje materijalno značajnih rizika u ICAAP Banka primenjuje sledeće metodologije:

- **Kreditni rizik u užem smislu** – interni model, baziran na istorijskom modelu VaR-a uz nivo poverenja od 99% sa holding periodom od 1Y i metod stres testa.
- **Operativni rizik** – Alternativni Standardizovani pristup (ASA).
- **Tržišni rizik (devizni rizik)** - prilagođeni standardizovani pristup, baziran na istorijskom modelu VaR-a uz nivo poverenja od 90% sa holding periodom od 1Y i metod stres testa.
- **Kamatni rizik** – GAP metod i kamatni repricing (korigovan za rizik opcija), primenom paralelnog kamatnog šoka od +/-200b.p na ekonomsku vrednost banke i metod stres testa uz različite kamatne šokove i istorijski VaR za lokalnu valutu.
- **Rizik likvidnosti** – GAP likvidnost i metod stres testa.
- **Strateški rizik** – stresirani VaR Covariance metod sa nivoom poverenja od 90% sa holding periodom od 1Y i metod stres testa.
- **Kreditno devizni rizik** – prilagođeni standardizovani pristup, baziran na istorijskom modelu VaR-a uz nivo poverenja od 95% sa holding periodom od 1Y i metod stres testa.
- **Rezidualni rizik** - prilagođeni standardizovani pristup, baziran na istorijskom modelu VaR-a uz nivo poverenja od 95% sa holding periodom od 1Y i metod stres testa.

- **Rizik koncentracije** – HHI metod i primena pondera penalizacije prekoračenja u segmentu postojanja značajne koncentracije izloženosti iz domena sektorske, individualne i koncentracije proizvoda, kao i izvora finansiranja, sa primenom i metoda stres testa.
- **Rizik druge ugovorne strane** – prilagođeni standardizovani pristup i metod stres testa.
- **Rezidualni rizik** - prilagođeni standardizovani pristup, baziran na istorijskom modelu VaR-a uz nivo poverenja od 95% sa holding periodom od 1Y i metod stres testa.
- **Ostali materijalno značajni rizici** - subjektivna procena, iskazuje se u vidu dodatnog bafera³ u slučaju da zbir ukupnih internih kapitalnih zahteva nakon uključivanja Ostalih rizika manji od 5% u odnosu na zbir ukupnih regulatornih kapitalnih zahteva iz I Stuba.

Rezultati ICAAP-a za 2022. godinu pre i posle stres testa su u nivou optimalnih vrednosti apetita rizika na nivou pojedinačnih rizika, kao i na nivou konsolidovanog rizika.

7. ZAŠTITNI SLOJEVI KAPITALA

U skladu sa Odlukom NBS, stopa kontracikličnog kapitala iznosi 0%, po osnovu čega Banka ne iskazuje kapitalni zahtev i druge podatke u okviru Priloga 1, koji čini sastavni deo predmetnog Izveštaja, a u okviru obrazaca ПИ–ГР i ПИ–КЗС (prilozi 5 i 6 Odluke o objavljivanju podataka i informacija Banke).

Banka nije u obavezi da održava zaštitni sloj kapitala za sistemski značajne banke.

Banka održava zaštitni sloj za očuvanje kapitala u iznosu od 2.5% od njene rizične aktive koji se sastoji od elemenata osnovnog akcijskog kapitala i zaštitni sloj kapitala za strukturni sistemski rizik u visini od 3% ukupnih deviznih i devizno indeksiranih plasmana banke odobrenih privredi i stanovništvu u Republici Srbiji.

Banka je održavala visoke bafere u indikatorima kapitala za I Stub, koji su prelazili prudencijalne zahteve USZK i SZK iz SREP izveštaja koji je dostavljen Banci.

8. IZLOŽENOSTI BANKE RIZICIMA I PRISTUPI ZA MERENJE, ODNOSNO PROCENU RIZIKA

8.1. Kreditni rizik i smanjenje vrednosti potraživanja

Klasifikacija potraživanja po osnovu kreditnih plasmana i rezervisanja za kreditni rizik

³ Sadrži preklasifikaciju pojedinačno navedenih rizika i bafer kao dodatak.

Nivo 1 (očekivani gubici tokom 12 meseci)	Nivo 2 (očekivani gubici tokom celog veka trajanja)	Nivo 3 (očekivani gubici tokom celog veka trajanja)
<ul style="list-style-type: none"> • Obično, novoisplaćene izloženosti • Izloženosti bez znakova značajnog povećanja kreditnog rizika 	<ul style="list-style-type: none"> • Značajno povećanje kreditnog rizika • PAR30-90 • Višestruka restrukturiranja • Watch restrukturiranja • Standard restrukturiranja 	<ul style="list-style-type: none"> • PAR 90 • Obezvredene restrukturirane izloženosti • Sudski procesi • Stečaj • Credit fraud • Risk klasifikacija 8 • Ostali znaci

Postupak upravljanja kreditnim portfolijom

Performing portfolio bez značajnog povećanja kreditnog rizika od nastanka.	Kreditni portfolio sa povećanim kreditnim rizikom. U zavisnosti od nivoa rizika, može biti predmet intenzivnog praćenja.	Kreditni portfolio na koji se primenjuje upravljanje problematičnim kreditima odnosno postupci naplate duga.
--	--	--

8.2. Određivanje ispravke vrednosti i rezervisanja za kreditne izloženosti

Bilansna kreditna izloženost – bruto knjigovodstvena vrednost zbira svih isplaćenih kredita, korišćenog dela dozvoljenog minusa, kreditnih linija i kreditnih kartica klijenta ili grupe povezanih lica koji se nalaze u otplati na dan izveštavanja. To se tipično obračunava kao : dospela i nedospela glavnica + obračunata kamata + obračunata zatezna kamata – neamortizovana provizija za isplatu kredita.

Ovako dobijena izloženost sa uključenim efektom potpunih i delimičnih prevremenih otplata predstavlja osnovicu za obračun ispravke vrednosti (EAD).

Vanbilansna izloženost – zbir svih potraživanja koje banka ima prema klijentu ili grupi povezanih lica na dan izveštavanja u sledećim kategorijama:

- a) Bankarske garancije
 - Jemstva i garancije
- b) Akreditivi
- c) Kreditne obaveze uključujući potencijalne obaveze kao što su: neiskorišćeni deo dozvoljenog minusa, kreditnih linija, limita po kreditnoj kartici, odobrene ali još uvek neisplaćene tranše kredita ili drugi kreditni proizvodi. Kreditne obaveze mogu da budu:

- opozive, uključuju obaveze koje ispunjavaju najmanje sledeće kriterijume:
 - ❖ može da bude poništena u bilo kom trenutku iz bilo kog razloga od strane banke bez prethodnog obaveštenja i bezuslovno (banka ima kompletnu moć odlučivanja i ne mora da razmatra bilo koje uslove – npr. period otkazivanja – ili penali pre otkazivanja kredita)
 - ❖ kreditna obaveza/ugovor o kreditu predviđa punovažno trenutno otkazivanje usled pogoršanja finansijskog stanja dužnika, U tom slučaju banka mora aktivno da prati finansijsku situaciju dužnika; šta više, interni sistem kontrole banke bi trebalo odmah da otkrije pogoršanje njegove kreditne sposobnosti.
- neopozive, sve kreditne obaveze koje ne ispunjavaju gornje kriterijume

Faktori konverzije kredita (CCF) zasnovani na karakteristikama finansijskih usluga i, ako je primenjivo, na empirijskim podacima, se primenjuju u određivanju rezervisanja za vanbilansne izloženosti. Za pojedine finansijske usluge su implementirani faktori konverzije koji se zasnivaju na empirijskim podacima dok se za preostale nastavila upotreba regulatornih.

Tip kreditnog proizvoda	Faktor konverzije kredita
<i>Kreditna linija - revolving</i>	33.32%
<i>Neisplaćene tranše kredita sa otplatom u ratama</i>	0.00%
<i>Dozvoljeni minus</i>	76.96%
<i>Kreditne kartice</i>	18.12%
<i>Plative garancije</i>	100.00%
<i>Činidbene garancije</i>	20.00%
<i>Akreditiv</i>	50.00%

Očekivani kreditni gubitak (ECL) - objektivna i na bazi verovatnoće ponderisan iznos, izračunat kao razlika između novčanih tokova u skladu sa ugovorenim uslovima i novčanih tokova koje banka očekuje da će primiti. ECL se zasniva na rezonskim i potkrepljenim informacijama koje su raspoložive bez nepotrebnih troškova ili napora na datum izveštavanja o događajima iz prošlosti, trenutnim uslovima i predviđanjima budućih ekonomskih stanja.

ECL se izračunava na bazi sledećih parametara: izloženosti u default-u (EAD), verovatnoće neizmirenja obaveza (PD) i gubitaka na osnovu neizmirenja (LGD) i diskontuje se na sadašnju vrednost.

Makroekonomske vremenske serije se koriste za izračunavanje predviđanja nekoliko parametara, a podaci se pribavljaju iz baze podataka MMF-a - World Economic Outlook Database, Economist Intelligence Unit (EIU) Database i European Central Bank Database. Vremenske serije se pribavljaju za našu zemlju a na bazi statističke značajnosti sledećih veličina:

- Rast bruto domaćeg proizvoda,
- Procenat promene inflacije,
- Stopa nezaposlenosti
- Procentualne promene kamatne stope
- Procentualne promene cene gasa
- Procentualne promene cene nafte

Ove vrednosti su direktan odraz razvoja poslovnog ciklusa, pa su kao takvi validan potencijalni input za modele presečnog datuma. Finalni parametri presečnog datuma će se ponderisati kao prosečne vrednosti predviđanja, a na osnovu različitih scenarija makroekonomskih faktora u budućnosti (forward-looking). S tim ciljem se generišu osnovni, optimistični i pesimistični scenariji za svaki makroekonomski faktor.

- Osnovni scenario se bazira na trenutnim predviđanjima MMF-a .
- Pesimistični i optimistični scenariji:
 - Na osnovu istorijske distribucije promena makroekonomskih promenljivih vrednosti.
 - Scenariji se formiraju na osnovu distribucije od 25. i 75. percentila.
 - Zavisno od promenljive vrednosti, viši (ili niži) kvantil može se tumačiti kao pesimističan ili optimističan scenario. Na primer, za stopu inflacije, 75. percentil definiše pesimističan scenario, pri čemu kod BDP-a 75. percentil definiše optimističan scenario.

Pesimistični, osnovni i optimistični scenariji imaju pondere od 0.4, 0.5 i 0.1, respektivno.

Scenariji se generišu za posmatrani vremenski period (obično za tekuću ili narednu godinu) i za predstojeći period.

Banka vrši procenu obezvređenja na dva nivoa: pojedinačnom i grupnom.

Procena individualne obezvređenosti (poznata i kao "**Individualna procena**") – je individualna procena gubitka usled obezvređenja za individualno značajne izloženosti, zasnovana na unapred definisanim kvantitativnim i kvalitativnim znacima obezvređenja. Pojedinačno značajne izloženosti su kreditne izloženosti za koje na datum izveštavanja zbir bilansnog i vanbilansnog dela prelazi iznos od EUR 150,000.

Procena se bazira na oceni očekivanih budućih novčanih tokova kreditnih izloženosti, diskontovanih po prvobitnoj efektivnoj kamatnoj stopi kreditne izloženosti da bi se obračunala neto sadašnja vrednost (NSV) očekivanih budućih novčanih tokova izvedenih iz kreditne izloženosti. Upoređivanjem sadašnje vrednosti očekivanih budućih novčanih tokova sa nominalnom vrednošću utvrđuje se nivo obezvređenja plasmana.

Procena budućih novčanih tokova se zasniva na sledećim pretpostavkama:

- a) Redovne novčane otplate od strane klijenta – uključuje pretpostavku da će klijent, povezano lice i/ili garant biti u stanju da otplaćuje kredit iz redovnih poslovnih prihoda.
- b) Novčani tok od naplate iz sredstava obezbeđenja (kolateralna) – uključuje pretpostavku da klijent, povezano lice i/ili garanti neće biti u stanju da otplate kredit u potpunosti bez naplate iz sredstava obezbeđenja. Naplata kolateralna ne znači nužno parnični postupak nakon preuzimanja sredstava obezbeđenja od strane banke. Ova pretpostavka uključuje prodaju kolateralna bez obzira na to koja strana ostvaruje pravo nad sredstvom obezbeđenja.

Za obračun očekivanih gubitaka uvedena su različita scenarija ponderisana verovatnoćom. Individualna procena se radi najmanje kvartalno.

U slučaju **grupne procene obezvređenja**, prvo se sprovodi klasifikacija finansijskih sredstava prema indikatorima kvaliteta portfolija u nivoe obezvređenja. Nivoi obezvređenja se razlikuju po stepenu povećanja kreditnog rizika od momenta inicijalnog priznavanja. Prema MSFI 9 odgovarajuća LLP stopa će zavisiti od segmenta portfolija u kojem se nalazi izloženost klijenta (Nivo 3, Nivo 2 i Nivo 1).

Tabela u nastavku prikazuje bruto izloženosti Banke na 31.12.2022. nakon sprovođenja računovodstvenih otpisa sa podelom na bilansne, vanbilansne izloženosti, transakcije kreditiranja hartija od vrednosti i finansijske derivate pri čemu su vanbilansne izloženosti prikazane sa i bez primenjenih faktora kreditne konverzije (u hiljadama RSD).

Klasa izloženosti	Bilansne izloženosti	Vanbilansne izloženosti		Transakcije kreditiranja hartija od vrednosti	Finansijski derivati
		Bez primene faktora kreditne konverzije	Sa primenom faktora kreditne konverzije		
Države i centralne banke	24,179,694	5,572,352	-	8,003,689	18,843
Teritorijalne autonomije i lokalne samouprave	160	-	-	-	-
Međunarodne razvojne banke	-	9,472,640	-	-	-
Vlasnička ulaganja	129,459	-	-	-	-
Banke	3,542,631	15,429	3,084	-	52,540
Privredna društva	48,270,423	54,946,974	1,991,942	-	-
Fizička lica	42,394,851	22,237,574	1,104,786	-	-
Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	2,799,712	2,208,662	6,841	-	-
Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima	15,764,346	1,088,335	285,367	-	-
Ostale izloženosti	7,709,886	176,757,936	1,182,264	-	-
Ukupno	144,791,162	272,299,902	4,574,284	8,003,689	71,383

Tabela u nastavku pruža pregled prosečne bruto izloženosti Banke tokom 2022. godine nakon otpisa sa podelom na bilansne, vanbilansne izloženosti, transakcije kreditiranja hartija od vrednosti i finansijske derivate pri čemu su vanbilansne izloženosti prikazane sa i bez primenjenih faktora kreditne konverzije (u hiljadama RSD).

Klasa izloženosti	Bilansne izloženosti	Vanbilansne izloženosti		Transakcije kreditiranja hartija od vrednosti	Finansijski derivati
		Bez primene faktora kreditne konverzije	Sa primenom faktora kreditne konverzije		
Države i centralne banke	24,824,343	5,406,797	85	3,791,990	14,107
Teritorijalne autonomije i lokalne samouprave	160	-	-	-	-
Međunarodne razvojne banke	-	9,850,947	-	-	-
Vlasnička ulaganja	129,318	-	-	-	-
Banke	3,701,044	18,926	3,783	-	35,884
Privredna društva	51,853,879	52,022,032	1,600,538	-	-
Fizička lica	45,570,844	21,692,679	1,113,502	-	-
Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	2,648,042	1,979,799	10,095	-	-
Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima	14,312,868	948,109	297,561	-	-
Ostale izloženosti	7,434,319	173,387,100	834,134	-	-
Ukupno	150,474,815	265,306,388	3,859,698	3,791,990	49,991

Najveći deo svojih poslovnih operacija Banka obavlja na teritoriji Republike Srbije, stoga geografska raspodela po klasama izloženosti prema materijalno značajnim oblastima u nastavku prikazuje klase neto izloženosti Banke na teritoriji Republike Srbije i van njene teritorije nakon primene instrumenata kreditne zaštite na 31.12.2022. (u hiljadama RSD).

Klasa izloženosti	Izloženost prema licima sa teritorije Republike Srbije	Izloženost prema licima van teritorije Republike Srbije	Ukupno
Države i centralne banke	37,765,101	-	37,765,101
Teritorijalne autonomije i lokalne samouprave	160	-	160
Vlasnička ulaganja	129,459	-	129,459
Banke	25,612	3,584,972	3,610,583
Privredna društva	86,826,809	16,032,929	102,859,739
Fizička lica	64,211,245	479	64,211,724
Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	3,766,406	60	3,766,466
Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima	16,746,034	-	16,746,034
Izloženosti prema međunarodnim razvojnim bankama	-	9,472,640	9,472,640
Ostale izloženosti	182,244,059	-	182,244,059
UKUPNO	391,714,885	29,091,079	420,805,964

Raspodela bruto izloženosti prema vrsti druge ugovorne strane, po klasama izloženosti pri čemu su prikazane i ukupne obezvređene izloženosti i izloženosti koje se na 31.12.2022. nalaze u docnji (u hiljadama RSD)

<i>Klasa izloženosti</i>	<i>Bruto iznos izloženosti tranše</i>	<i>u docnji do 90 dana</i>	<i>u docnji preko 90 dana</i>	<i>Od toga obezvređene izloženosti</i>
<i>Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza</i>	5,008,375	481,408	1,557,902	2,653,908
<i>Domaće banke</i>	5	-	-	-
<i>Fizička lica</i>	126,219	4,453	94,048	104,661
<i>Javna administrativna tela</i>	105,659	-	105,659	-
<i>Malo preduzeće</i>	1,457,669	300,084	270,063	643,666
<i>Poljoprivrednici</i>	572,070	31,550	189,635	298,936
<i>Preduzetnici</i>	859,458	5,672	716,762	782,228
<i>Srednje preduzeće</i>	1,604,581	139,648	178,952	786,735
<i>Veliko preduzeće</i>	282,713	-	2,782	37,682
<i>Izloženost prema državama i centralnim bankama</i>	37,774,578	-	-	-
<i>Izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja</i>	129,459	-	-	-
<i>Izloženosti prema bankama</i>	3,610,599	-	-	-
<i>Izloženosti prema fizičkim licima</i>	64,632,425	1,702,344	-	128,923
<i>Fizička lica</i>	6,036,585	123,813	-	94,305
<i>Malo preduzeće</i>	30,162,633	941,914	-	8,554
<i>Poljoprivrednici</i>	19,174,946	375,005	-	25,395
<i>Preduzetnici</i>	3,216,536	120,433	-	668
<i>Srednje preduzeće</i>	6,041,725	141,179	-	-
<i>Izloženosti prema jedinicama teritorijalne autonomije i lokalne samouprave</i>	160	-	-	-

Izloženosti prema međunarodnim razvojnim bankama	9,472,640	-	-	-
Izloženosti prema privrednim društvima	103,217,397	1,804,182	-	-
Fizička lica	910,788	25,274	-	-
Malo preduzeće	25,449,440	869,835	-	-
Ostala lica u finansijskom sektoru	12,714,539	-	-	-
Penzijski fondovi	-	-	-	-
Poljoprivrednici	7,398,171	80,552	-	-
Preduzetnici	759,926	30	-	-
Srednje preduzeće	41,551,406	792,329	-	-
Veliko preduzeće	14,433,127	36,162	-	-
Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima	16,852,681	170,335	-	10,418
Fizička lica	2,115,836	2,080	-	10,418
Malo preduzeće	5,566,818	64,320	-	-
Poljoprivrednik	1,542,302	59,624	-	-
Preduzetnik	616,644	17,163	-	-
Srednje preduzeće	5,831,650	27,147	-	-
Veliko preduzeće	1,179,431	-	-	-
Ostale izloženosti	184,467,822	-	-	-
Grand Total	425,166,135	4,158,268	1,557,902	2,793,249

Raspodela neto izloženosti prema preostalom dospeću po klasama izloženosti (u hiljadama RSD)

Klasa izloženosti	do mesec dana	od 31 do 90 dana	od 91 do 180 dana	od 181 do 365 dana	> 365 dana
Izloženost prema državama i centralnim bankama	37,765,101	-	-	0	-
Izloženosti prema bankama	3,609,556	-	-	1,028	-
Izloženosti prema fizičkim licima	9,866,290	11,859,522	2,829,152	9,124,247	17,379,146
Izloženosti prema privrednim društvima	28,919,586	12,662,773	1,855,404	7,387,247	22,986,698
Izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja	1,707	-	-	-	127,752

Klasa izloženosti	do mesec dana	od 31 do 90 dana	od 91 do 180 dana	od 181 do 365 dana	> 365 dana
<i>Izlož.prema jedinic. terit. autonom. i lokal. samouprave</i>	160	-	-	-	-
<i>Ostale izloženosti</i>	179,734,108	-	-	1,714	2,508,237
<i>Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima</i>	2,373,607	5,303,215	603,373	2,143,008	6,322,831
<i>Izloženosti prema međunarodnim razvojnim bankama</i>	9,472,640	-	-	-	-
UKUPNO	271,742,755	29,825,510	5,287,929	18,657,244	49,324,663

Tabele u nastavku prikazuju geografsku raspodelu obezvređenih i potraživanja u docnji i iznose opštih i specifičnih prilagođavanja za kreditni rizik po ovim izloženostima.

Obezvređena i potraživanja u docnji sa opštim i specifičnim prilagođavanjima za kreditni rizik na teritoriji RS (u hiljadama RSD)

Klase izloženosti	Na teritoriji Republike Srbije					
	<i>Obezvređena potraživ. u docnji do 90 dana</i>	<i>Od toga sa opštim prilagođav. za kreditni rizik</i>	<i>Od toga sa specif. prilagođav. za kreditni rizik</i>	<i>Obezvređena potraživ. u docnji > 90 dana</i>	<i>Od toga sa opštim prilagođav. za kreditni rizik</i>	<i>Od toga sa specif. prilagođav. za kreditni rizik</i>
Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	480,617	86,335	394,282	1,437,315	447,525	989,790
<i>Fizička lica</i>	4,451	4,451	-	89,664	89,664	-
<i>Malo preduzeće</i>	300,048	24,094	275,954	267,750	175,006	92,744
<i>Poljoprivrednici</i>	31,545	17,094	14,451	181,405	132,857	48,548
<i>Preduzetnici</i>	4,959	4,959	-	716,762	44,351	672,412
<i>Srednje preduzeće</i>	139,613	35,736	103,877	178,952	2,866	176,087
<i>Veliko preduzeće</i>	-	-	-	2,782	2,782	-
Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima	2,080	2,080	-	-	-	-
<i>Fizička lica</i>	2,080	2,080	-	-	-	-
Izloženosti prema fizičkim licima	41,660	41,660	-	-	-	-
<i>Fizička lica</i>	34,678	34,678	-	-	-	-
<i>Malo preduzeće</i>	2,429	2,429	-	-	-	-
<i>Poljoprivrednici</i>	4,553	4,553	-	-	-	-
UKUPNO	524,356	130,074	394,282	1,437,315	447,525	989,790

Na kraju 2022. godine situacija sa obezvređenim i potraživanjima u docnji sa opštim i specifičnim prilagođavanjima za kreditni rizik u zemljama van teritorije RS je bila sledeća (u hiljadama RSD):

Klase izloženosti	Van teritorije Republike Srbije					
	Obezvređena potraživ. u docnji do 90 dana	Od toga sa opštim prilagođav. za kreditni rizik	Od toga sa specif. prilagođav. za kreditni rizik	Obezvređena potraživ. u docnji > 90 dana	Od toga sa opštim prilagođav. za kreditni rizik	Od toga sa specif. prilagođav. v. za kreditni rizik
Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	-	-	-	105	105	-
Fizička lica	-	-	-	105	105	-

U tabeli u nastavku prikazano je kretanje ispravke vrednosti po nivoima obezvređenja za kredite i potraživanja od komitenata za 2022. (u hiljadama RSD)⁴

Kretanje IFRS rezervisanja u 2022.	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Početno stanje - 1.1.2022	453,452	76,543	1,141,232	1,671,227
Transfer u nivo 1	26,777	(26,665)	(112)	-
Transfer u nivo 2	(55,951)	67,558	(11,607)	-
Transfer u nivo 3	(20,545)	(112,870)	133,324	-
Promene IFRS rezervisanja po osnovu promene kreditnog rizika	89,902	196,498	559,019	845,419
Ispravka vrednosti po osnovu novih plasmana ⁵	135,235	-	-	135,235
Smanjenje usled naplate	(14,746)	(22,631)	(120,459)	(157,836)
Otpisi- prebacivanje na vanbilansnu evidenciju	-	-	(458,638)	(458,638)
Kursne razlike i unwinding	(2,312)	-	-	(2,312)
Stanje na 31.12.2022.	611,903	178,433	1,242,759	2,033,095

Promene u ispravkama vrednosti za bilansnu i vanbilansnu aktivu su prikazane u Napomenama uz finansijske izveštaje za 2022. godinu i stoga ih nećemo posebno prikazivati u ovom izveštaju. Što se tiče potrebne rezerve ona je kao i u prethodnoj godini bila na nuli i nije bilo nikakvih promena.

Tabela u nastavku prikazuje bruto izloženosti Banke koje se klasifikuju, a prema važećoj odluci Narodne banke Srbije koja definiše oblast klasifikacije bilansne aktive i vanbilansnih stavki

⁴ Preuzeto iz Napomena uz FI za 2022. godinu.

⁵ Novoodobreni plasmani klasifikovani su po nivoima na dan 31. decembra 2022. godine, a ne u trenutku inicijalnog odobrenja, odnosno kupovine.

banaka. Deo bilansne i vanbilansne aktive banaka koji se ne klasifikuje nije prikazan u donjoj tabeli.

Bilansna aktiva i vanbilansne stavke koje se klasifikuju (u hiljadama RSD)

<i>Bilansna aktiva i vanbilansne stavke koje se klasifikuju</i>						
<i>Vrsta druge ugovorne strane</i>	<i>A</i>	<i>B</i>	<i>V</i>	<i>G</i>	<i>D</i>	<i>Ukupno</i>
<i>Banke</i>	11,700,169	-	-	-	5	11,700,174
<i>Fizička lica</i>	8,041,111	911,051	50,389	39,901	146,947	9,189,398
<i>Pravna lica i preduzetnici</i>	38,538,789	69,306,252	20,208,925	3,832,459	3,851,093	135,737,518
<i>Poljoprivrednici</i>	21,615,724	4,480,747	1,501,990	748,728	340,300	28,687,489
<i>Ostalo</i>	288,173	4	-	-	105,659	393,836
<i>Ukupno</i>	80,183,967	74,698,054	21,761,304	4,621,088	4,444,003	185,708,415

Banka koristi podatke sa OECD liste prilikom određivanja nivoa kreditnog kvaliteta (agencija za kreditiranje izvoza), odnosno nivoa kreditnog kvaliteta definisane Odlukom o adekvatnosti kapitala za odgovarajuće klase izloženosti:

<i>Kategorija najmanjih premija osiguranja izvoza</i>	<i>0</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>
<i>Ponder kreditnog rizika</i>	0%	0%	20%	50%	100%	100%	100%	150%

Utvrđeni kreditni rejtinzi izabrane agencije koriste se za obračun kapitalnih zahteva za kreditni rizik za sledeće klase izloženosti iskazane u tabelama u nastavku:

- Izloženosti prema državama i centralnim bankama
- Izloženosti prema bankama.

Izloženosti prema državama i centralnim bankama (u hiljadama RSD)

<i>Kategorija najmanjih premija osiguranja izvoza</i>	<i>Ponder kreditnog rizika</i>	<i>Pre kreditne zaštite</i>	<i>Nakon kreditne zaštite</i>
<i>0</i>	0%	37,774,578	36,678,599
<i>1</i>	0%	-	-
<i>2</i>	20%	-	-
<i>3</i>	50%	-	-
<i>4</i>	100%	-	-
<i>5</i>	100%	-	-
<i>6</i>	100%	-	-
<i>7</i>	150%	-	-

Izloženosti prema bankama (u hiljadama RSD)

<i>Kategorija najmanjih premija osiguranja izvoza</i>	<i>Ponder kreditnog rizika</i>	<i>Pre kreditne zaštite</i>	<i>Nakon kreditne zaštite</i>
<i>0</i>	0%	-	-
<i>1</i>	0%	-	-
<i>2</i>	20%	3,598,347	3,593,148

3	50%	-	-
4	100%	12,242	5,099
5	100%	-	-
6	100%	-	-
7	150%	-	-

8.3. Tehnike ublažavanja kreditnog rizika

Vrednovanje instrumenata kreditne zaštite i upravljanje tim instrumentima

Banka je unutrašnjim aktima regulisala vrednovanje instrumenata kreditne zaštite i upravljanje tim instrumentima (Politika procene vrednosti kolaterala), tehnike ublažavanja kreditnog rizika (Pravilo za korišćenje tehnika za ublažavanje kreditnog rizika) koje koristi i načine pribavljanja instrumenata kreditne zaštite, kao i mogućnost realizacije tih instrumenata u skladu sa merodavnim pravom, preduzimanje odgovarajućih aktivnosti kako bi obezbedila efektivnost ugovora o kreditnoj zaštiti.

U skladu sa Odlukom NBS, Banka primenjuje tehnike ublažavanja kreditnog rizika - dozvoljeni u okviru Standardizovanog pristupa (u daljem tekstu: SA) za obračun minimalnog kapitalnog zahteva za kreditni rizik - primenom Složenog metoda kod postojanja valutne neusklađenosti, u suprotnom, primenjuje se Jednostavan metod.

Podobnim pružaocima nematerijalne kreditne zaštite smatraju se:

- 1) države i centralne banke;
- 2) teritorijalne autonomije i jedinice lokalne samouprave;
- 3) međunarodne razvojne banke;
- 4) međunarodne organizacije kojima se u skladu s Odlukom NBS dodeljuje ponder 0%;

Banka je internim aktom uredila i izbor eksterne agencije za dodelu kreditnog rejtinga kao i način korišćenje kreditnih rejtinga za dodeljivanje pondera kreditnog rizika.

Vrste obezbeđenja potraživanja i instrumenti po tom osnovu, se utvrđuju u svakom konkretnom slučaju posebnom odredbom ugovora između Banke i podnosioca zahteva, a njihovo pribavljanje po zaključenom ugovoru i pre realizacije plasmana.

Banka posebno obraća pažnju na redovnu procenu/vrednovanje kolaterala i pokrivenosti osiguranjem od nastanka osiguranog slučaja, koji se obavezno vrše pre zaključenja ugovora o plasmanu i u toku važenja ugovora.

Sredstva obezbeđenja se *Politikom procene vrednosti kolaterala* definišu kao imovina koju dužnik daje u zalog da bi obezbedio kredit i iz koje Banka može, u slučaju problema sa izmirenjem obaveza, da pokrije svoja potraživanja prodajom iste. Krajnji cilj procene vrednosti sredstva obezbeđenja je određivanje sume koja može biti naplaćena njihovom prodajom u slučaju problema klijenta sa izmirenjem obaveza.

Instrumenti obezbeđenja koje Banka koristi u poslovanju su depoziti, hipoteke nad poslovnim i stambenim objektima, zaloga nad pokretnom imovinom, jemstva pravnih i fizičkih lica, garancije drugih banaka i slično.

Procene vrednosti sredstava obezbeđenja, nezavisno od njihove pojedinačne vrednosti i iznosa kreditne izloženosti, sprovodi se od strane eksternog ovlašćenog procenitelja a koje su predmet provere i korekcija od strane Službenika za procenu vrednosti kolaterala. Procena tržišne fer vrednosti bazirana na minimum dve od tri metode u nastavku:

- komparativna metoda,
- troškovna metoda,
- prihodovna metoda.

Kao osnovni princip, vrednost kolaterala se proverava na godišnjem nivou od strane odgovornog službenika za procenu kolaterala, dok se nova eksterna procena (re-procena) sprovodi svake treće godine od strane različite eksterne ovlašćene proceniteljske firme za svaki predmet obezbeđenja nezavisno od iznosa izloženosti.

Tokom trajanja ugovornog odnosa banke i dužnika, Banka kontinuirano prati pravni status, kvalitet, realnu vrednost i brzinu utrživosti kolateralnog pokrivača.

Vrednost izloženosti pre i nakon primene tehnika ublažavanja kreditnog rizika po klasama izloženosti (u 000 RSD)

Klase izloženosti	Neto izloženost pre primene kreditne zaštite sa zamenom pondera kreditnog rizika	Kreditna zaštita sa zamenom pondera kreditnog rizika				Neto izloženost posle primene kreditne zaštite sa zamenom pondera kreditnog rizika	Efektivna vrednost izloženosti (E*)	Vrednost izloženosti
		Gotovinski depozit	Garancije	Efekt primene instr.kred. zaštite ukupno (-)	Efekt primene instr.kred. zaštite ukupno (+)			
Države i centralne banke	37,765,101	-	-	-	4,485,850	42,250,951	42,250,951	36,678,599
Teritorijalne autonomije i lokalne samouprave	160	-	-	-	-	160	160	160
Međunarodne razvojne banke	9,472,640	-	-	-	9,086,195	18,558,835	18,558,835	9,086,195
Vlasnička ulaganja	129,459	-	-	-	-	129,459	129,459	129,459
Banke	3,610,583	-	-	-	-	3,610,583	3,610,583	3,598,247
Privredna društva	102,859,739	1,285,699	8,050,431	9,336,131	-	93,523,608	93,523,608	41,114,842
Fizička lica	64,211,724	768,239	5,354,194	6,122,433	-	58,089,291	58,089,291	37,257,101
Dospela nenaplaćena potraživanja	3,766,466	1,788	167,420.00	169,207.00	-	3,597,259	3,597,259	1,448,186
Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima	16,746,034	-	-	-	-	16,746,034	16,746,034	15,946,891
Ostale izloženosti	182,244,059	-	-	-	2,055,726	184,299,785	184,299,785	7,913,821
Ukupno	420,805,965	2,055,726	13,572,045	15,627,771	15,627,771	420,805,965	420,805,965	153,173,501

U toku 2022. godine, kao instrumente tehnika ublažavanja kreditnog rizika u obračunu adekvatnosti kapitala, Banka je primenjivala nematerijalne i materijalne instrumente kreditne zaštite i to: plative garancije iz garantne šeme EIF prvoklasnog kvaliteta (Moody's kreditni rejting AAA) i garantne šeme iz fonda Republike Srbije (COVID-19) koje spadaju u kategoriju međunarodnih organizacija, odnosno država i centralnih banaka kojima se u skladu s Odlukom

NBS dodeljuje ponder 0%, zatim namenske depozite (gotovinu). Takođe su uzeti u obzir i kolaterali u vidu nepokretnosti - stambene i poslovne nepokretnosti, odnosno kolaterali koji ispunjavaju uslove podobnosti u skladu sa odlukom NBS. Efekti ovih tehnika su prikazani u tabeli iznad.

Banka prati i upravlja koncentracijom kreditnog i tržišnog rizika u delu velikih izloženosti, sagledavajući i izdavaoce podobnih sredstava obezbeđenja. Banka nema izraženu koncentraciju izloženosti primenjenim tehnikama ublažavanja, usled neuključivanja svih raspoloživih instrumenata kreditne zaštite u optimizaciju rizične aktive koja je izložena kreditnom riziku.

Banka kapitalni zahtev za kreditni rizik izračunava prema standardizovanom pristupu u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije kojom se uređuje adekvatnost kapitala.

9. RIZIK DRUGE UGOVORNE STRANE

Banka obračunava efekte rizika druge ugovorne strane na kapitalne zahteve primenom metoda originalne izloženosti po osnovu sledećih pozicija iz bankarske knjige:

- SWAP-ovi kamatnih stopa u istoj valuti,
- Valutni SWAP-ovi
- transakcije po osnovu repo i reverse repo ugovora.

Banka izbegava sve špekulativne aktivnosti na finansijskom tržištu, odnosno ulaže u finansijske derivate samo u iznosima i u rokovima koji pokrivaju izloženost Banke valutnom riziku ili riziku kamatne stope.

Investicije u finansijske derivate, repo i reverse repo transakcije stimuliše isključivo smanjenje izloženosti prema rizicima, a ne generisanje profita.

Budući da za obračun kapitalnih zahteva za rizik druge ugovorne strane Banka koristi metod originalne izloženosti, Banka ne obračunava korelacioni rizik.

Vrednosti izloženosti po osnovu druge ugovorne strane prema klasama izloženosti (u hiljadama RSD):

Vrednost izloženosti po osnovu rizika druge ugovorne strane		
Klase izloženosti	Vrednost izloženosti	Od čega po osnovu rizika druge ugovorne strane
Izloženost prema državama i centralnim bankama	36,678,599	8,022,532
Izloženosti prema bankama	3,598,247	52,540

Izloženost prema državama i centralnim bankama se odnose na reverse repo transakcije i valutne svopove sa NBS u domaćoj valuti, za koje se ne iskazuje kreditni kapitalni zahtev usled odsustva izloženosti kreditnom riziku.

Izloženosti prema bankama odnose se na plasmane, nostro račune, kao i izloženosti po osnovu finansijskih derivata (fx swap) sa drugom finansijskom institucijom za koje je banka obračunala kapitalni zahtev u iznosu od 49,855 hiljada RSD.

Tokom 2022. godine banka je derivatne transakcije obavljala isključivo sa Narodnom bankom Srbije i sestrinskom bankom ProCredit Bank Germany.

Pozitivna fer vrednost i izloženost riziku druge ugovorne za svaki od ugovora na 31.12.2022. (u hiljadama RSD):

<i>Opis</i>	<i>Nominalni iznos ugovora</i>	<i>Pozitivna fer vrednost / Kamata</i>
<i>Valutni SWAP</i>	660,909	1,541
<i>Valutni SWAP</i>	550,758	134
<i>Valutni SWAP</i>	165,227	19
<i>Valutni SWAP</i>	942,152	1,115
<i>REPO sa NBS</i>	8,000,000	3,689

U toku 2022. godine, izloženost riziku druge ugovorne strane u redovnim i u uslovima stresa, bila je u okviru ciljanih vrednosti apetita rizika.

10. TRŽIŠNI RIZICI

Banka je izložena deviznom riziku. Ostalim tržišnim rizicima nije izložena, odnosno cenovnom i robnom riziku.

U strukturi valutne izloženosti dominantno mesto zauzima izloženost u valuti EUR, zatim USD. Interni faktori izloženosti deviznom riziku potiču iz valutne strukture kredita i depozita.

Banka za kalkulaciju kapitalnog zahteva za devizni rizik koristi Standardizovani pristup definisan Odlukom o adekvatnosti kapitala.

Na kraju 2022. godine pokazatelj deviznog rizika je iznosio 2.56%, te je zbog činjenice da je pokazatelj bio veći od 2% za ovaj rizik obračunat kapitalni zahtev od 34,912 hiljada RSD. Pokazatelj je u toku godine ostvario prosek od 1.96%.

U toku 2022. godine, izloženost deviznom riziku u redovnim i u uslovima stresa, bila je u okviru ciljanih vrednosti apetita rizika.

11. OPERATIVNI RIZIK

Kapitalni zahtev za operativni rizik računa se u skladu sa važećom Odlukom Narodne banke Srbije koja definiše oblast adekvatnosti kapitala.

Banka koristi pristup osnovnog indikatora za obračun kapitalnog zahteva za operativni rizik koji je na 31.12.2022. obračunat u iznosu od 649,969 hiljada RSD.

Izloženost operativnom riziku se prati kroz RED bazu operativnog događaja, primenjujući aplikativno rešenje razvijeno na nivou Grupe, koje se prati u okviru sistema limita na kumulativnom i pojedinačnom nivou.

Na kraju 2022. godine, pokazatelji operativnog rizika su bili na optimalnom nivou, čak i u stres scenarijima.

12. KAMATNI RIZIK PO OSNOVU POZICIJA IZ BANKARSKE KNJIGE

Merenje kamatnog rizika Banke predstavlja kvantitativnu i kvalitativnu procenu izloženosti kamatnom riziku primenom GAP analize, istorijskog VaR metoda i stres testiranja, na kvartalnom i polugodišnjem nivou, respektivno.

Procena izloženosti Banke kamatnom riziku utvrđuje se metodom kamatnog repricinga i primenom paralelnog kamatnog šoka od +/-200bp na pozicije bankarske knjige po svim važnijim valutama pojedinačno (EUR i RSD) i za ostale valute ukupno (USD, CHF, GBP), iskazivanjem marginalnih gap-ova po vremenskim periodima uz korekciju za rizik opcionalnosti po osnovu eksplicitnih (automatskih) opcija samo ako add-on efekat.

Sačinjavanje gap analize kamatnih stopa bazira se na sledećim (opštim) metodološkim pretpostavkama:

- kamatonosne, odnosno kamatno osetljive pozicije su sve pozicije aktive (isključujući NPL potraživanja i buduću kamatu), pasive, i vanbilansa na koje se obračunava kamata, dok su nekamatonosne, odnosno kamatno neosetljive pozicije one pozicije aktive, pasive i vanbilansa na koje se ne obračunava kamata.
- raspored novčanih tokova zbirno po svim valutama i pojedinačno po značajnim valutama i zbirno za ostale valute.
- indeksirani krediti se posmatraju u valuti u skladu sa planom otplate kredita.
- pozicije sa fiksnom kamatnom stopom se raspoređuju po vremenskim korpama u skladu sa dospećem tih pozicija, odnosno po planu otplate, dok se pozicije sa varijabilnom kamatnom stopom raspoređuju po vremenskim korpama u skladu sa njihovim preostalim vremenom do sledeće promene kamatne stope.
- pozicije sa neodređenim datumom dospeća za *avista* i štedne račune, raspoređuju se prema distribuciji po vremenskim korpama iz stabilnosti depozita, dok se ostale pozicije raspoređuju prema pretpostavkama.

Metodologija za obračun i definisanje opcija u okviru kamatnog gepa predstavlja dodatak uz Metodologiju za obračun kamatnog gepa (prethodno), sa ciljem da kvantifikuje vrednost, odnosno uticaj, ugrađenih opcija u instrumente koji se nalaze u portfoliju Banke. Krajnji rezultat je bolje merenje uticaja i zadovoljavanje regulatornih zahteva i najbolje prakse. Korišćeni pristup podrazumeva da se instrument sa ugrađenom opcijom posmatra iz dva dela: instrument bez opcije i opcija kao odvojen deo, odnosno korektivni deo, na dosadašnji obračun.

U skladu sa preporukama Bazelskog standarda i EBA-e, obračun je baziran na Bachelier-ovom metodu, koji podrazumeva da se instrument posmatra iz dva dela. Volatilitet EURIBOR-a je bazirana na istorijskim podacima i određena je na osnovu Exponential Weighted Moving Average (EWMA) metoda koji sa protokom vremena daje sve manji značaj starijim podacima kako bi se trenutni uslovi bolje videli kroz obračun.

Analiza promena kamatnih stopa i šokova kamatnih stopa vrši se tako što se prati efekat na ekonomsku vrednost kapitala kao i na neto prihod od kamata u periodu od dvanaest meseci.

U okviru Napomena uz finansijske izveštaje obelodanjeni su efekti merenja izloženosti kamatnom riziku primenom metoda kamatnog repricing-a i to kroz analizu kamatnih šokova na prihode Banke i ekonomsku vrednost kapitala na na 31. decembar 2022, i neće biti posebno analizirani u okviru ovog dokumenta.

U toku 2022. godine, izloženost kamatnom riziku u redovnim i u uslovima stresa, bila je u okviru ciljanih vrednosti apetita rizika.

13. IZLOŽENOSTI PO OSNOVU SEKJURITIZOVANIH POZICIJA

Na kraju godine, postoji indirektna izloženost po osnovu SPV-a sa ostatkom duga od 312,506.00 EUR (celokupan iznos u default-u) iz prethodnih godina.

Banka nema nameru povećanja izloženosti po osnovu predmetnih pozicija za koje se ne obračunavaju posebni kapitalni zahtevi, niti se rizik smatra materijalno značajnim.

14. IZLOŽENOSTI PO OSNOVU VLASNIČKIH ULAGANJA U BANKARSKOJ KNJIZI

Imajući u vidu svoju misiju, Banka u okviru svog redovnog poslovanja ne vrši investiranje u vlasničke uloge drugih lica.

U svom portfoliju, Banka ima vlasničko ulaganje u ProCredit Leasing d.o.o. Beograd, čiji je Banka osnivač i jedini vlasnik - od 23.04.2018. godine nalazi u procesu dobrovoljne likvidacije, kao i posedovanje akcija SWIFT - dodeljene Banci od strane pomenute institucije na osnovu učešća Banke u sistemu i učešća u SWIFT međunarodnom sistemu plaćanja.

Pregled neto izloženosti na 31.12.2022. po osnovu vlasničkih ulaganja u bankarskoj knjizi (u hiljadama RSD)

Lice prema kome je Banka izložena	Opis tipa ulaganja	Namera ulaganja	Iznos neto izloženosti
<i>Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication - SWIFT, Brisel, Belgija</i>	<i>Akcije</i>	<i>Ostalo</i>	<i>1,707</i>
<i>ProCredit Leasing d.o.o. Beograd</i>	<i>Učešća u kapitalu povezanih lica</i>	<i>Strateško ulaganje</i>	<i>127,752</i>
Ukupno			129,459

Učešća u kapitalu koja se ne kotiraju na aktivnom tržištu - ProCredit Leasing d.o.o. Beograd, vrednuju se po nabavnoj vrednosti.

Fer vrednost finansijskih sredstava koje se kotiraju na berzi - akcije SWIFT-a, zasniva se na tekućim berzanskim cenama. Revalorizacione rezerve po osnovu fer vrednosti akcija Swifita na dan 31.12.2022. iznose 916,463.93 RSD.

15. POKAZATELJ LEVERIDŽA

Pokazatelj leveridža predstavlja odnos osnovnog kapitala i iznosa izloženosti Banke, koji je na dan 31.12.2022. godine iznosio 11.04%, izračunat u skladu sa NBS Metodologijom za izradu izveštaja o pokazatelju leveridža.

16. BANKARSKA GRUPA I ODNOS IZMEĐU MATIČNOG DRUŠTVA I PODREĐENIH DRUŠTAVA

ProCredit banka u skladu sa rešenjem NBS na 31.12.2022. nije bila u obavezi da sastavlja konsolidovane finansijske izveštaje.

Подаци који се односе на капитал банке

(у хиљадама динара)

Редни бр.	Назив позиције	Износ	Вежа са ОАК*
	Основни акцијски капитал: елементи		
1	Инструменти основног акцијског капитала и припадајуће емисионе премије	6,439,757	
1.1.	<i>од чега: акције и други инструменти капитала који испуњавају услове из тачке 8.ОАК</i>	3,663,012	тачка 7. став 1. одредба под 1) и тачка 8.
1.2.	<i>од чега: Припадајуће емисионе премије уз инструменте из тачке 1.1. тј. износ уплаћен изнад номиналне вредности тих инструмената</i>	2,776,745	тачка 7. став 1. одредба под 2)
2	Добит из ранијих година која није оптерећена никаквим будућим обавезама, а за коју је скупштина банке донела одлуку да ће бити распоређена у основни акцијски капитал	8,460,289	тачка 10. став 1.
3	Добит текуће године или добит из претходне године за коју скупштина банке још није донела одлуку да ће бити распоређена у основни акцијски капитал која испуњава услове из тачке 10. ст. 2. и 3. за укључивање у основни акцијски капитал		тачка 10. ст. 2. и 3.
4	Ревалоризационе резерве и остали нереализовани добити	804,170	тачка 7. став 1. одредба под 4)
5	Резерве из добити и остале резерве банке, осим резерви за опште банкарске ризике	1,643,864	тачка 7. став 1. одредба под 5)
6	Резерве за опште банкарске ризике		тачка 7. став 1. одредба под 6)
7	Учешћа без права контроле (мањинска учешћа) која се признају у основном акцијском капиталу **		
8	Основни акцијски капитал пре регулаторних прилагођавања и одбитних ставки (збир од 1 до 7)	17,348,080	
	Основни акцијски капитал: регулаторна прилагођавања и одбитне ставке		
9	Додатна прилагођавања вредности (-)		тачка 12. став 5.
10	Нематеријална улагања, укључујући гудвил (умањена за износ одложених пореских обавеза) (-)	-329,363	тачка 13. став 1. одредба под 2)
11	Одложена пореска средства која зависе од будуће профитабилности банке, изузев оних која протичу из привремених разлика, умањена за повезане одложене пореске обавезе ако су испуњени услови из тачке 14. став 1. ОАК		тачка 13. став 1. одредба под 3)
12	Фер вредности резерви у вези са добитима или губицима по основу инструмената заштите од ризика новчаног тока за финансијске инструменте који се не вреднују по фер вредности, укључујући и пројектоване новчане токове		тачка 12. став 1. одредба под 1)
13	ИРБ приступ: негативан износ разлике добијен обрачуном у складу с тачком 134. ОАК (-)		тачка 13. став 1. одредба под 4)
14	Повећање капитала које је резултат секјуритизације изложености (-)		тачка 11.
15	Добити или губити по основу обавеза банке вреднованих према фер вредности који су последица промене кредитне способности банке		тачка 12. став 1. одредба под 2)
16	Имовина у пензијском фонду са дефинисаним накнадама у билансу стања банке (-)		тачка 13. став 1. одредба под 5)
17	Директна, индиректна и синтетичка улагања банке у сопствене инструменте основног акцијског капитала, укључујући и сопствене инструменте основног акцијског капитала која је банка дужна или може бити дужна да откупи на основу уговорне обавезе (-)		тачка 13. став 1. одредба под 6)
18	Директна, индиректна и синтетичка улагања у инструменте основног акцијског капитала лица у финансијском сектору која имају узајамна улагања у банци, а која су извршена ради приказивања већег износа капитала банке (-)		тачка 13. став 1. одредба под 7)
19	Применљиви износ директних, индиректних и синтетичких улагања банке у инструменте основног акцијског капитала лица у финансијском сектору у којем банка нема значајно улагање (-)		тачка 13. став 1. одредба под 8)
20	Применљиви износ директних, индиректних и синтетичких улагања банке у инструменте основног акцијског капитала лица у финансијском сектору у којем банка има значајно улагање (-)		тачка 13. став 1. одредба под 9)
21	Износ изложености које испуњавају услове за примену пондера ризика од 1.250 %, а које банка одлучи да одбије од основног акцијског капитала уместо да примени тај пондер		тачка 13. став 1. одредба под 11)
21.1.	<i>од чега: учешћа у лицима која нису лица у финансијском сектору у износу преко 10% капитала тих лица, односно учешћа која омогућавају ефективно вршење знатног утицаја на управљање правним лицем или на пословну политику тог правног лица (-)</i>		тачка 13. став 1. одредба под 11) алинеја прва
21.2.	<i>од чега: секјуритизоване позиције (-)</i>		тачка 13. став 1. одредба под 11) алинеја друга
21.3.	<i>од чега: слободне испоруке (-)</i>		тачка 13. став 1. одредба под 11) алинеја трећа
22	Одложена пореска средства која зависе од будуће профитабилности банке и која проистичу из привремених разлика (износ изнад 10% основног акцијског капитала банке из тачке 21. став 2. умањен за износ повезаних пореских обавеза ако су испуњени услови из тачке 14. став 1. ОАК) (-)		тачка 21. став 1. одредба под 1)
23	Збир одложених пореских средстава и улагања у лица у финансијском сектору у којима банка има значајно улагање из тачке 21. став 1. ОАК, који прелази лимит из тачке 21. став 3. ОАК (-)		тачка 21. став 1.
23.1.	<i>од чега: Директна, индиректна и синтетичка улагања у инструменте основног акцијског капитала лица у финансијском сектору у којем банка има значајно улагање</i>		тачка 21. став 1. одредба под 2)
23.2.	<i>од чега: Одложена пореска средства која проистичу из привремених разлика</i>		тачка 21. став 1. одредба под 1)
24	Губитак текуће и ранијих година, као и нереализовани губити (-)		тачка 13. став 1. одредба под 1)
25	Износ пореза у вези са елементима основног акцијског капитала који се може предвидети у време обрачуна капитала, осим ако је банка претходно кориговала износ елемената основног акцијског капитала у износу у којем ти порези смањују износ до којег се елементи основног акцијског капитала могу користити за покривање ризика или губитака (-)		тачка 13. став 1. одредба под 12)
26	Износ за који одбитне ставке од додатног основног капитала банке премашују износ додатног основног капитала банке (-)		тачка 13. став 1. одредба под 10)
27	Износ потребне резерве за процењене губитке по билансној активи и ванбилансним ставкама банке		тачка 13. став 1. одредба под 13)
28	Укупна регулаторна прилагођавања и одбитне ставке од основног акцијског капитала (збир од 9 до 27)	-329,363	
29	Основни акцијски капитал (разлика између 8 и 28)	17,018,717	
	Додатни основни капитал: елементи		
30	Акције и други инструменти капитала који испуњавају услове из тачке 23. ОАК и припадајуће емисионе премије		тачка 22. став 1. одредбе под 1) и под 2)
31	Инструменти основног капитала издати од стране подређених друштава који се признају у додатном основном капиталу**		
32	Додатни основни капитал пре одбитних ставки (30+31)	-	
	Додатни основни капитал: одбитне ставке		

33	Директна, индиректна и синтетичка улагања банке у сопствене инструменте додатног основног капитала, укључујући инструменте које је банка дужна да откупи на основу постојеће уговорне обавезе (-)		тачка 26. став 1. одредба под 1)
34	Директна, индиректна и синтетичка улагања у инструменте додатног основног капитала лица у финансијском сектору која имају узајамна улагања у банци која су извршена ради приказивања већег износа капитала банке (-)		тачка 26. став 1. одредба под 2)
35	Применљиви износ директних, индиректних и синтетичких улагања у инструменте додатног основног капитала лица у финансијском сектору у којима банка нема значајно улагање (-)		тачка 26. став 1. одредба под 3)
36	Директна, индиректна и синтетичка улагања банке у инструменте додатног основног капитала лица у финансијском сектору у којима банка има значајно улагање, искључујући позиције по основу вршења покровитељства емисије хартија од вредности које се држе пет радних дана или краће (-)		тачка 26. став 1. одредба под 4)
37	Износ за који одбитне ставке од допунског капитала банке премашују износ допунског капитала банке (-)		тачка 26. став 1. одредба под 5)
38	Укупне одбитне ставке од додатног основног капитала (збир од 33 до 37)	-	
39	Додатни основни капитал (разлика између 32 и 38)	-	
40	Основни капитал (збир 29 и 39)	17,018,717	
Допунски капитал: елементи			
41	Акције и други инструменти допунског капитала и субординиране обавезе, који испуњавају услове из тачке 28. ОАК и припадајуће емисионе премије уз инструменте	-	тачка 27. став 1. одредбе под 1) и под 2)
42	Инструменти капитала издати од стране подређених друштава који се признају у допунском капиталу **		
43	Прилагођавања за кредитни ризик која испуњавају услове за укључивање у допунски капитал		тачка 27. став 1. одредбе под 3) и под 4)
44	Допунски капитал пре одбитних ставки (збир од 41 до 43)	-	
Допунски капитал: одбитне ставке			
45	Директна, индиректна и синтетичка улагања банке у сопствене инструменте допунског капитала и субординиране обавезе, укључујући инструменте које је банка дужна да откупи на основу постојеће уговорне обавезе (-)		тачка 30. став 1. одредба под 1)
46	Директна, индиректна и синтетичка улагања у инструменте допунског капитала и субординиране обавезе лица у финансијском сектору која имају узајамна улагања у банци која су извршена ради приказивања већег износа капитала банке (-)		тачка 30. став 1. одредба под 2)
47	Применљиви износ директних, индиректних и синтетичких улагања у инструменте допунског капитала и субординиране обавезе лица у финансијском сектору у којима банка нема значајно улагање (-)		тачка 30. став 1. одредба под 3)
48	Директна, индиректна и синтетичка улагања банке у инструменте додатног основног капитала и субординиране обавезе лица у финансијском сектору у којима банка има значајно улагање, искључујући позиције по основу вршења покровитељства емисије хартија од вредности које се држе пет радних дана или краће (-)		тачка 30. став 1. одредба под 4)
49	Укупне одбитне ставке од допунског капитала (збир од 45 до 48)	-	
50	Допунски капитал (разлика између 44 и 49)	-	
51	Укупни капитал (збир 40 и 50)	17,018,717	
52	Укупна ризична актива	89,303,097	тачка 3. став 2.
Показатељи адекватности капитала и заштитни слојеви капитала			
53	Показатељ адекватности основног акцијског капитала банке (%)	19.06	тачка 3. став 1. одредба под 1)
54	Показатељ адекватности основног капитала банке (%)	19.06	тачка 3. став 1. одредба под 2)
55	Показатељ адекватности капитала банке (%)	19.06	тачка 3. став 1. одредба под 3)
56	Укупни захтеви за заштитне слојеве капитала (%)***	5.48	тачка 433.
57	Основни акцијски капитал расположив за покриће заштитних слојева (%)****	13.48	

* ОАК - Одлука о адекватности капитала банке

** попуњава највише матично друштво које је на основу података из консолидованих финансијских извештаја, у складу са одлуком којом се уређује контрола банкарске групе на консолидованој основи, дужно да израчунава капитал за банкарску групу

*** као проценат ризичне aktive

**** рачуна се као основни акцијски капитал банке (изражен као проценат ризичне aktive) умањен за основни акцијски капитал банке који се користи за одржавање показатеља адекватности основног акцијског капитала банке из тачке 3. став 3. одредба под 1) ОАК, показатеља адекватности основног капитала банке из тачке 3. став 3. одредба под 2) ОАК и показатеља адекватности капитала банке из тачке 3. став 3. одредба под 3) ОАК.

**Подаци о основним карактеристикама
финансијских инструмената који се укључују у
обрачун капитала банке**

Редни бр.	Карактеристике инструмента	Опис
1.	Емитент	"Procredit Bank" ад Београд
1.1.	Јединствена ознака (нпр. CUSIP, ISIN или ознака Bloomberg за приватне пласмане)	ISIN: RSPCBSE49440
	Третман у складу с прописима	
2.	Третман у складу са Одлуком о адекватности капитала банке	Инструмент основног акцијског капитала
3.	Индивидуални/(пот)консолидовани/индивидуални и (пот)консолидовани ниво укључивања инструмента у капитал на нивоу групе	Индивидуални и групни
4.	Тип инструмента	Обичне акције
5.	Износ који се признаје за потребе израчунавања регулаторног капитала (у хиљадама динара, са стањем на дан последњег извештавања)	3,663,012
6.	Номинална вредност инструмента	3,663,012
6.1.	Емисиона цена	1,000
6.2.	Откупна цена	1,000
7.	Рачуноводствена класификација	Акцијски капитал
8.	Датум издавања инструмента	05.04.2001
9.	Инструмент с датумом доспећа или инструмент без датума доспећа	Без датума доспећа
9.1.	Иницијални датум доспећа	Без датума доспећа
10.	Опција откупа од стране емитента уз претходну сагласност надлежног тела	Не
10.1.	Први датум активирања опције откупа, условни датуми активирања опције откупа и откупна вредност	/
10.2.	Накнадни датуми активирања опције откупа (ако је применљиво)	/
	Купони/дивиденде	
11.	Фиксне или променљиве дивиденде/купони	Променљиви
12.	Купонска стопа и повезани индекси	НП
13.	Постојање механизма обавезног отказивања дивиденде	НЕ
14.1.	Потпуно дискреционо право, делимично дискреционо право или без дискреционог права у вези с временом исплате дивиденди/купона	Потпуно дискреционо право
14.2.	Потпуно дискреционо право, делимично дискреционо право или без дискреционог права у вези са износом дивиденди/купона	Потпуно дискреционо право
15.	Могућност повећања приноса (step up) или других подстицаја за откуп	Не
16.	Некумулативне или кумулативне дивиденде/купони	Кумулативни
17.	Конвертибилан или неконвертибилан инструмент	Неконвертибилан
18.	Ако је конвертибилан, услови под којима може доћи до конверзије	/
19.	Ако је конвертибилан, делимично или у целости	/
20.	Ако је конвертибилан, стопа конверзије	/
21.	Ако је конвертибилан, обавезна или добровољна конверзија	/
22.	Ако је конвертибилан, инструмент у који се конвертује	/
23.	Ако је конвертибилан, емитент инструмента у који се конвертује	/
24.	Могућност смањења вредности	Не
25.	Ако постоји могућност смањења вредности, услови под којима може доћи до смањења вредности	/

26.	Ако постоји могућност смањења вредности, делимично или у целости	/
27.	Ако постоји могућност смањења вредности, трајно или привремено	/
28.	Ако је смањење вредности привремено, услови поновног признавања	/
29.	Тип инструмента који ће се при стечају, односно ликвидацији наплатити непосредно пре наведеног инструмента	<i>Субординирани дуг издат у виду финансијског инструмента</i>
30.	Неусклађене карактеристике конвертованих инструмената	/
31.	Ако постоје навести неусклађене карактеристике	/

**Подаци о повезивању позиција капитала из биланса стања с
позицијама из обрасца ПИ–КАП**

1. Разлике између биланса стања сачињеног за потребе контроле банкарске групе на консолидованој основи и консолидованих финансијских извештаја банкарске групе сачињених у складу с Међународним рачуноводственим стандардима, односно Међународним стандардима финансијског извештавања

Ознака позиције	Назив позиције	Консолидовани биланс стања као у објављеним финансијским извештајима	Консолидовани биланс стања по регулаторном методу и обухвату консолидације
A	АКТИВА		
A.I	Готовина и средства код централне банке	19,814,215	19,814,215
A.II	Заложена финансијска средства		
A.III	Потраживања по основу деривата	5,642	5,642
A.IV	Хартије од вредности	6,741,979	6,741,979
A.V	Кредити и потраживања од банака и других финансијских организација	11,611,839	11,611,839
A.VI	Кредити и потраживања од комитената	106,913,139	106,913,139
A.VII	Промене фер вредности ставки које су предмет заштите од ризика		
A.VIII	Потраживања по основу деривата намењених заштити од ризика		
A.IX	Инвестиције у придружена друштва и заједничке подухвате		
A.X	Инвестиције у зависна друштва	127,752	127,752
A.XI	Нематеријална имовина	329,363	329,363
A.XII	Некретнине, постројења и опрема	2,022,577	2,022,577
A.XIII	Инвестиционе некретнине	140,515	140,515
A.XIV	Текућа пореска средства		
A.XV	Одложена пореска средства		
A.XVI	Стална средства намењена продаји и средства пословања које се обуставља	47,370	47,370
A.XVII	Остала средства	978,869	978,869
A.XVIII	УКУПНО АКТИВА (позиције под АОП ознакама од 0001 до 0017 у билансу стања)	148,733,260	148,733,260
P	ПАСИВА		
PO	ОБАВЕЗЕ		
PO.I	Обавезе по основу деривата	581	581
PO.II	Депозити и остале финансијске обавезе према банкама, другим финансијским организацијама и централној банци	34,137,851	34,137,851
PO.III	Депозити и остале финансијске обавезе према другим комитентима	94,219,102	94,219,102
PO.IV	Обавезе по основу деривата намењених заштити од ризика		
PO.V	Промене фер вредности ставки које су предмет заштите од ризика		
PO.VI	Обавезе по основу хартија од вредности		

PO.VII	Субординиране обавезе		
PO.VIII	Резервисања	378,583	378,583
PO.IX	Обавезе по основу средстава намењених продаји и средства пословања које се обуставља		
PO.X	Текуће пореске обавезе	64,913	64,913
PO.XI	Одложене пореске обавезе	67,284	38,182
PO.XII	Остале обавезе	1,165,648	1,165,648
PO.XIII	УКУПНО ОБАВЕЗЕ (позиције под АОП ознакама од 0401 до 0412 у билансу стања)	130,033,962	130,004,860
	КАПИТАЛ		
PK.XIV	Акцијски капитал	6,439,757	6,439,757
PK.XV	Сопствене акције		
PK.XVI	Добитак	10,182,266	10,182,266
PK.XVII	Губитак		
PK.XVIII	Резерве	2,077,275	2,077,275
PK.XIX	Нереализовани губици		
PK.XX	Учешћа без права контроле		
PK.XXI	УКУПНО КАПИТАЛ (резултат сабирања, односно одузимања следећих АОП ознака из биланса стања: 0414 - 0415 + 0416 - 0417 + 0418 - 0419 + 0420) ≥ 0	18,699,298	18,699,298
PO.XXII	УКУПАН НЕДОСТАТАК КАПИТАЛА (резултат сабирања, односно одузимања следећих АОП ознака из биланса стања: 0414 - 0415 + 0416 - 0417 + 0418 - 0419 + 0420) < 0		
PO.XXIII	УКУПНО ПАСИВА (резултат сабирања, односно одузимања следећих АОП ознака из биланса стања: 0413 + 0421 - 0422)	148,733,260	148,704,158
В.П.	ВАНБИЛАНСНЕ ПОЗИЦИЈЕ		
В.П.А.	Ванбилансна актива	22,806,908	22,806,908
В.П.П.	Ванбилансна пасива		

2. Рашчлањавање елемената у билансу стања

Ознака позиције	Назив позиције	Биланс стања	Референце
А	АКТИВА		
А.І	Готовина и средства код централне банке	19,814,215	
А.ІІ	Заложена финансијска средства		
А.ІІІ	Потраживања по основу деривата	5,642	
А.ІV	Хартије од вредности	6,741,979	
А.V	Кредити и потраживања од банака и других финансијских организација	11,611,839	
А.VІ	Кредити и потраживања од комитената	106,913,139	
А.VІІ	Промене фер вредности ставки које су предмет заштите од ризика		

A.VIII	Потраживања по основу деривата намењених заштити од ризика		
A.IX	Инвестиције у придружена друштва и заједничке подухвате		
	<i>Од чега директна или индиректна улагања у банке и друга лица у финансијском сектору</i>		у
A.X	Инвестиције у зависна друштва	127,752	
	<i>Од чега директна или индиректна улагања у банке и друга лица у финансијском сектору</i>		ф
A.XI	Нематеријална улагања	329,363	и
A.XII	Некретнине, постројења и опрема	2,022,577	
A.XIII	Инвестиционе некретнине	140,515	
A.XIV	Текућа пореска средства		
A.XV	Одложена пореска средства		
A.XVI	Стална средства намењена продаји и средства пословања које се обуставља	47,370	
A.XVII	Остала средства	978,869	
	<i>Од чега директна или индиректна улагања у банке и друга лица у финансијском сектору у износу већем од 10% капитала тих банака, односно тих лица</i>		х
A.XX	УКУПНО АКТИВА (позиције под АОП ознакама од 0001 до 0019 у консолидованом билансу стања)	148,733,260	
P	ПАСИВА		
PO	ОБАВЕЗЕ		
PO.I	Обавезе по основу деривата	581	
PO.II	Депозити и остале финансијске обавезе према банкама, другим финансијским организацијама и централној банци	34,137,851	
PO.III	Депозити и остале финансијске обавезе према другим комитентима	94,219,102	
PO.IV	Обавезе по основу деривата намењених заштити од ризика		
PO.V	Промене фер вредности ставки које су предмет заштите од ризика		
PO.VI	Обавезе по основу хартија од вредности		
PO.VII	Субординиране обавезе		
	<i>Од чега субординиране обавезе које се укључују у допунски капитал банке</i>		с
PO.VIII	Резервисања	378,583	
PO.IX	Обавезе по основу средстава намењених продаји и средства пословања које се обуставља		
PO.X	Текуће пореске обавезе	64,913	
PO.XI	Одложене пореске обавезе	67,284	
PO.XII	Остале обавезе	1,165,648	
PO.XIII	УКУПНО ОБАВЕЗЕ (позиције под АОП ознакама од 0401 до 0412 у билансу стања)	130,033,962	
	КАПИТАЛ		
PK.XIV	Акцијски капитал	6,439,757	
	<i>Од чега номинална вредност уплаћених акција, осим преференцијалних кумулативних акција</i>	3,663,012	а

	Од чега емисиона премија по основу акцијског капитала, осим преференцијалних кумулативних акција	2,776,745	б
	Од чега номинална вредност преференцијалних кумулативних акција		њ
	Од чега емисиона премија по основу преференцијалних кумулативних акција		о
PK.XV	Сопствене акције		
	Од чега стечене сопствене акције банке, осим преференцијалних кумулативних акција		ј
	Од чега стечене сопствене преференцијалне кумулативне акције		т
PK.XVI	Добитак	10,182,266	
	Од чега нераспоређена добит из ранијих година	8,950,776	г
	Од чега добит из текуће године	1,231,490	д
PK.XVII	Губитак		
	Од чега губици из претходних година		ж
	Од чега губитак текуће године		з
PK.XVIII	Резерве	2,077,275	е
	Од чега резерве из добити које представљају елемент основног капитала	1,643,864	в
	Од чега остале позитивне консолидоване резерве		
	Од чега остале негативне консолидоване резерве		н
	Од чега остале нето негативне ревалоризационе резерве		љ
	Од чега добит по основу обавеза банке вреднованих према фер вредности која је остварена због промене кредитног рејтинга банке		м
	Од чега позитивне ревалоризационе резерве настале по основу ефеката промене фер вредности основних средстава, хартија од вредности и осталих средстава која се, у складу с МСФИ/МРС, исказују у корист ових резерви	433,411	п
PK.XIX	Нереализовани губици		
	Од чега нереализовани губици по основу хартија од вредности расположивих за продају		л
PK.XX	Учешћа без права контроле		
	Од чега мањинска учешћа у подређеним друштвима		ђ
PK.XXI	УКУПНО КАПИТАЛ (резултат сабирања, односно одузимања следећих АОП ознака из консолидованог биланса стања: 0415 - 0416 + 0417 - 0418 + 0419 - 0420 + 0421) ≥ 0	18,699,298	
PK.XXII	УКУПАН НЕДОСТАТАК КАПИТАЛА (резултат сабирања, односно одузимања следећих АОП ознака из консолидованог биланса стања: 0415 - 0416 + 0417 - 0418 + 0419 - 0420 + 0421) < 0		

PK.XXIII	УКУПНО ПАСИВА (результат сабирања, односно одузимања следећих АОП ознака из консолидованог биланса стања: 0414 + 0422 - 0423)	148,733,260	
В.П.	ВАНБИЛАНСНЕ ПОЗИЦИЈЕ		
В.П.А.	Ванбилансна актива	22,806,908	
	<i>Од чега износ акција банке узетих у залогу, осим преференцијалних кумулативних акција</i>		к
	<i>Од чега износ преференцијалних кумулативних акција банке узетих у залогу</i>		ћ
В.П.П.	Ванбилансна пасива		

3. Повезивање позиција у рашчлањеном билансу стања и позициј:

Редни бр.	Назив позиције	Износ	Извор података у складу с референцама из 2. корака
I	УКУПАН ОСНОВНИ КАПИТАЛ	16,705,034	
1.	ОСНОВНИ КАПИТАЛ ПРЕ ОДУЗИМАЊА ОДБИТНИХ СТАВКИ	17,034,397	
1.1.	Номинална вредност уплаћених акција, осим преференцијалних кумулативних акција	3,663,012	а
1.2.	Емисиона премија	2,776,745	б
1.3.	Резерве из добити	1,643,864	в
1.4.	Нераспоређена добит из ранијих година	8,950,776	г
1.5.	Добит из текуће године	1,231,490	д
1.6.	Мањинска учешћа у подређеним друштвима	-	ђ
1.7.	Остале позитивне консолидоване резерве	2,077,275	е
2.	ОДБИТНЕ СТАВКЕ ОД ОСНОВНОГ КАПИТАЛА	329,363	
2.1.	Губици из претходних година	-	ж
2.2.	Губитак текуће године	-	з
2.3.	Нематеријална улагања	329,363	и
2.4.	Стечене сопствене акције банке, осим преференцијалних кумулативних акција	-	ј
2.5.	Износ акција банке узетих у залогу, осим преференцијалних кумулативних акција	-	к
2.6.	Регулаторна усклађивања вредности:	-	
2.6.1.	Нереализовани губици по основу хартија од вредности расположивих за продају	-	л
2.6.2.	Остале нето негативне ревалоризационе резерве	-	љ

2.6.3.	Добит по основу обавеза банке вреднованих према фер вредности која је остварена због промене кредитног рејтинга банке	-	м
2.6.4.	Потребна резерва из добити за процењене губитке по билансној активи и ванбилансним ставкама банке	-	
2.7.	Остале негативне консолидоване резерве	-	н
II	УКУПАН ДОПУНСКИ КАПИТАЛ	-	
1.	ДОПУНСКИ КАПИТАЛ ПРЕ ОДУЗИМАЊА ОДБИТНИХ СТАВКИ	-	
1.1.	Номинална вредност уплаћених преференцијалних кумулативних акција	-	њ
1.2.	Емисиона премија по основу преференцијалних кумулативних акција	-	о
1.3.	Део ревалоризационих резерви банке	-	п
1.4.	Хибридни инструменти	-	р
1.5.	Субординиране обавезе	-	с
1.6.	Вишак издвојених исправки вредности, резервисања и потребних резерви из добити у односу на очекиване губитке	-	
2.	ОДБИТНЕ СТАВКЕ ОД ДОПУНСКОГ КАПИТАЛА	-	
2.1.	Стечене сопствене преференцијалне кумулативне акције	-	т
2.2.	Потраживања по основу билансне aktive и ванбилансних ставки обезбеђена хибридном инструментом или субординираном обавезом	-	
2.3.	Износ преференцијалних кумулативних акција банке узетих у залогу	-	ћ
2.4.	Износ капитала којим се прекорачују ограничења за допунски капитал	-	
III	УКУПАН КАПИТАЛ	16,705,034	
1.	УКУПАН КАПИТАЛ ПРЕ ОДУЗИМАЊА ОДБИТНИХ СТАВКИ	17,034,397	
2.	ОДБИТНЕ СТАВКЕ ОД КАПИТАЛА	329,363	
	Од чега умањење основног капитала	329,363	
	Од чега умањење допунског капитала	-	
2.1.	Директна или индиректна улагања у банке и друга лица у финансијском сектору у износу већем од 10% капитала тих банака, односно тих лица	-	(y+φ+x)
2.2.	Улагања у хибридне инструменте и субординиране обавезе других банака и лица у финансијском сектору у којима банка има директна или индиректна улагања у износу већем од 10% капитала тих лица	-	

2.3.	Укупан износ директних и индиректних улагања у банке и друга лица у финансијском сектору у износу до 10% њиховог капитала, као и улагања у њихове хибридне инструменте и субординиране обавезе, који прелази 10% збира основног и допунског капитала банке за коју се обрачунава капитал	-	
2.4.	Износ за који су прекорачена квалификована учешћа у лицима која нису лица у финансијском сектору	-	
2.5.	Мањак издвојених исправки вредности, резервисања и потребне резерве из добити у односу на очекиване губитке	-	
2.6.	Износ изложености по основу слободних испорука када друга уговорна страна није измирила своју обавезу у року од четири радна дана	-	
2.7.	Потраживања и потенцијалне обавезе према лицима повезаним с банком или према запосленима у банци које је банка уговорила под условима који су повољнији од услова уговорених с другим лицима	-	
IV	НАПОМЕНЕ	-	
	Позитиван/негативан износ разлике између укупне исправке вредности билансне активе, резервисања за губитке по ванбилансним ставкама и потребне резерве из добити с једне стране и износа укупних очекиваних губитака према IRB приступу с друге стране	-	
	Износ исправки вредности, резервисања и потребне резерве из добити банке	-	
	<i>Од чега на групној основи</i>	-	
	<i>Од чега на појединачној основи</i>	-	
	Износ очекиваног губитка према IRB приступу	-	
	Бруто износ субординираних обавеза	-	

Подаци о укупним капиталним захтевима и показатељу адекватности капитала

(у хиљадама динара)

Редни бр.	Назив	Износ
		1
I	КАПИТАЛ	17,018,718
1.	УКУПАН ОСНОВНИ АКЦИЈСКИ КАПИТАЛ	17,018,718
2.	УКУПАН ДОДАТНИ ОСНОВНИ КАПИТАЛ	-
3.	УКУПАН ДОПУНСКИ КАПИТАЛ	-
II	КАПИТАЛНИ ЗАХТЕВИ	7,144,248
1.	КАПИТАЛНИ ЗАХТЕВ ЗА КРЕДИТНИ РИЗИК, РИЗИК ДРУГЕ УГОВОРНЕ СТРАНЕ, РИЗИК СМАЊЕЊА ВРЕДНОСТИ КУПЉЕНИХ ПОТРАЖИВАЊА И РИЗИК ИЗМИРЕЊА/ИСПОРУКЕ ПО ОСНОВУ СЛОБОДНИХ ИСПОРУКА	6,459,367
1.1.	Стандардизовани приступ (СП)	6,459,367
1.1.1.	<i>Изложености према државама и централним банкама</i>	-
1.1.2.	<i>Изложености према територијалним аутономијама и јединицама локалне самоуправе</i>	-
1.1.3.	<i>Изложености према јавним административним телима</i>	-
1.1.4.	<i>Изложености према међународним развојним банкама</i>	-
1.1.5.	<i>Изложености према међународним организацијама</i>	-
1.1.6.	<i>Изложености према банкама</i>	723,729
1.1.7.	<i>Изложености према привредним друштвима</i>	40,889,250
1.1.8.	<i>Изложености према физичким лицима</i>	26,360,131
1.1.9.	<i>Изложености обезбеђене хипотекама на непокретностима</i>	7,360,334
1.1.10.	<i>Изложености у статусу неизмирења обавеза</i>	1,656,652
1.1.11.	<i>Високоризичне изложености</i>	-
1.1.12.	<i>Изложености по основу покривених обавезница</i>	-
1.1.13.	<i>Изложености по основу секјуритизованих позиција</i>	-
1.1.14.	<i>Изложености према банкама и привредним друштвима са краткорочним кредитним рејтингом</i>	-
1.1.15.	<i>Изложености по основу улагања у отворене инвестиционе фондове</i>	-
1.1.16.	<i>Изложености по основу власничких улагања</i>	321,086
1.1.17.	<i>Остале изложености</i>	3,430,902
1.2.	Приступ заснован на интерном рејтингу (IRB)	
1.2.1.	<i>Изложености према државама и централним банкама</i>	
1.2.2.	<i>Изложености према банкама</i>	
1.2.3.	<i>Изложености према привредним друштвима</i>	
1.2.4.	<i>Изложености према физичким лицима</i>	
1.2.4.1.	<i>од чега: Изложености према физичким лицима обезбеђене хипотекама на непокретностима</i>	
1.2.4.2.	<i>од чега: Квалификоване револвинг изложености према физичким лицима</i>	
1.2.4.3.	<i>од чега: Изложености према малим и средњим предузећима које су разврстана у ову класу изложености</i>	
1.2.5.	<i>Изложености по основу власничких улагања</i>	
1.2.5.1.	Примењени приступ:	
1.2.5.1.1.	<i>Приступ једноставних пондера ризика</i>	
1.2.5.1.2.	<i>PD/LGD приступа</i>	
1.2.5.1.3.	<i>Приступ интерних модела</i>	
1.2.5.2.	Врсте изложености по основу власничких улагања	
1.2.5.2.1.	<i>Власничка улагања којима се тргује на берзи</i>	
1.2.5.2.2.	<i>Власничка улагања којима се не тргује на берзи али су у довољно диверсификованим портфолијима</i>	
1.2.5.2.3.	<i>Остала власничка улагања</i>	
1.2.5.2.4.	<i>Власничка улагања на које банка примењује стандардизовани приступ кредитном ризику</i>	
1.2.6.	<i>Изложености по основу секјуритизованих позиција</i>	
1.2.7.	<i>Изложености по основу остале имовине</i>	
2	КАПИТАЛНИ ЗАХТЕВ ЗА РИЗИК ИЗМИРЕЊА/ИСПОРУКЕ ПО ОСНОВУ НЕИЗМИРЕНИХ ТРАНСАКЦИЈА	
3	КАПИТАЛНИ ЗАХТЕВ ЗА ТРЖИШНЕ РИЗИКЕ	34,912
3.1.	Капитални захтеви за ценовни, девизни и робни ризик израчунат применом стандардизованих приступа	34,912

3.1.1.	Капитални захтев за ценовни ризик по основу дужничких хартија од вредности	
	од чега капитални захтев за ценовни ризик по основу секјуритизованих позиција	
3.1.2.	Капитални захтев за ценовни ризик по основу власничких хартија од вредности	
3.1.3.	Додатни капитални захтев за велике изложености из књиге трговања	
3.1.4.	Капитални захтев за девизни ризик	34,912
3.1.5.	Капитални захтев за робни ризик	
3.2.	Капитални захтеви за ценовни, девизни и робни ризик израчунати применом приступа интерних модела	
4	КАПИТАЛНИ ЗАХТЕВ ЗА ОПЕРАТИВНИ РИЗИК	649,969
4.1.	Капитални захтев за оперативни ризик израчунат применом приступа основног индикатора	649,969
4.2.	Капитални захтев за оперативни ризик израчунат применом стандардизованог/алтернативног стандардизованог приступа	
4.3.	Капитални захтев за оперативни ризик израчунат применом напредног приступа	
III	ПОКАЗАТЕЉ АДЕКВАТНОСТИ ОСНОВНОГ АКЦИЈСКОГ КАПИТАЛА (%)	19.06
IV	ПОКАЗАТЕЉ АДЕКВАТНОСТИ ОСНОВНОГ КАПИТАЛА (%)	19.06
V	ПОКАЗАТЕЉ АДЕКВАТНОСТИ КАПИТАЛА (%)	19.06

Подаци о износу контрацикличног заштитног слоја капитала банке

1.	Укупна ризична актива	
2.	Специфична стопа контрацикличног заштитног слоја капитала	
3.	Захтев за контрациклични заштитни слој капитала банке	